

Nr. 16/september/2007
89. årgang

Konflikter i praksis

Mediation og voldgift er nye bud på løsning af konflikter mellem ejere og lejere. Side 26

Fysioterapeuten

www.fysio.dk

Smerte

Specifik træning af nakkemuskler kan reducere smerter.

SIDE 8

Artikler

Smerter fører til dysfunktion i de dybe cervikale nakkfleksorer

Genoptræning af de dybe cervikale fleksormuskler bør være en del af den rehabilitering, der tilbydes patienter med kroniske nakkesmerter.

8

Skader i idræt kan forebygges

Forekomsten af skader i idræt kan reduceres ganske betydeligt med forebyggende træning og god tid til heling.

14

Alle skal tænke rehabilitering

Tværfagligt samarbejde om rehabilitering er vejen frem. Men det kræver uddannelse, viser et projekt fra Himmerland.

18

Formandsvalg i regionerne

Den 1. oktober er sidste frist for opstilling af kandidater til formandsposterne i Danske Fysioterapeuters fem regioner.

22

Tre trin til løsning af konflikter mellem ejere og lejere

Hovedbestyrelsen har netop godkendt en tretrinns strategi om rådgivning, mediation og voldgift i sager mellem ejere og lejere i praksissektoren.

26

Kirken inviterer til babysalmesang og -massage

Susanne Lomholt er ikke bare sognepræst i Karlebo Sogn. Hun er også uddannet fysioterapeut. De to ting kombineres, når hun den 25. september kl. 10.30 slår Egedal Kirkes døre op for "babysalmesang og -massage", formentlig inspireret af mange biografers store succes med at lokke mødre på barselsorlov til babybio. Ifølge Fredensborg Ugenyt virker kombinationen af kropskontakt og salmerytme meget afslappende på barnet, samtidig med at det giver forældrene en god mulighed for at genopfriske børnesalmer og sange.

Arkivfoto: Constance Bannister/Polfoto

Det faste

Fysnyt	4, 6
Litteratur	17
DFnyt	30
Debat	31
Kalender	33
Uddannelse	35
Job	42

Masser af fysisk aktivitet

I sidste uge tog Danmarks Radio fat på sin store motionssatsning "Kom i gang Danmark". I tv, radio og på Internettet får danskerne serveret budskabet om, at det er sjovt og nødvendigt at motionere. I den forbindelse har fysioterapeut Lotte Paarup fået opgaven at give bud på, hvordan man får motion ind i hverdagen. Så opgaven er i gode hænder.

Initiativet er en del af kampagnen, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet sammen med Danske Fysioterapeuter har sat i gang for at få danskerne til at bevæge sig mere. Tidligere på året blev "Haven - det grønne motionsrum" lanceret, og senest blev der åbnet 500 nye motionsruter i landets 98 kommuner.

Det er mange gode initiativer, der er sat i værk i en god sags tjeneste. Det er der al mulig grund til at kippe med flaget for. Spørgsmålet er imidlertid, om det så er nok? Det mener jeg ikke, det er.

Statens Institut for Folkesundhed opgjorde i 2006 de negative effekter af fysisk inaktivitet: 4.500 dødsfald om året er relateret til fysisk inaktivitet, og danskerne lever stadig tre år kortere end befolkningen i de andre nordiske lande. Fysisk inaktive dør i gennemsnit 5-6 år tidligere end fysisk aktive. Og fysisk inaktivitet koster hvert år 3,1 millioner ekstra fraværsdage. Selvom der heldigvis er sket en lille stigning i antallet af danskere, der er fysisk aktive i deres fritid, så bør der satses markant på dette område. Ikke alene ved de gode initiativer, som følger med kampagnen, men ved at tænke fysisk aktivitet ind som et helt naturligt element i den måde, vi indretter vores samfund på.

Målsætningen om fysisk aktivitet bør være helt fremme, når vi indretter skoler, plejehjem og daginstitutioner. Og tilbudene om at være fysisk aktiv skal være let tilgængelige, også for den del af befolkningen, der ikke selv er opsøgende i forhold til sundhed. Det kan lade sig gøre at ændre folks adfærd, hvis blot viljen er til stede. Det viser erfaringerne fra arbejdet med trafikikkerhed, hvor antallet af dødsfald blev reduceret med over 800 om året fra 1970 til 2005, samtidig med at trafikmængden voksede.

Regeringen har bebudet en forebyggelsesplan. Danske Fysioterapeuters klare anbefaling er, at den kommer til at indeholde en national handleplan for fysisk aktivitet. Det er både klogt og nødvendigt. Og det kan sagtens lade sig gøre.

Af Johnny Kuhr
formand for
Danske
Fysioterapeuter

FORSIDE:
HANS NELEMAN/CORBIS

Udgiver:
Danske Fysioterapeuter
Nørre Voldgade 90
1358 København K

Telefon 33 41 46 20

E-mail:
Redaktionen@fysio.dk
www.fysio.dk

Redaktion:
Informationschef
Mikael Mølgaard, ansv.red.
mm@fysio.dk
Faglig redaktør Vibeke Pilmark
vp@fysio.dk
Journalist Anne Guldager
ag@fysio.dk
Sekretær Jonna Søgaard Harup
jsh@fysio.dk
Sundhedspolitisk konsulent
Ann Sofie Orth
aso@fysio.dk

Webredaktør:
Anne Larsen
e-mail: al@fysio.dk

Forretnings-, uddannelses-
og stillingsannoncer:
Panorama Media a/s
70 10 35 33
www.panoramamedia.dk
info@panoramamedia.dk

Kontrolleret oplag 9.868
Kontrolleret af:

I perioden 1. juli 2005 - 30. juni
2006
89. årgang.

Layout, repro og tryk:
Elbo Grafisk A/S
Svanemærket trykkeri,
licens 541 119

Redaktionspanel:
Kristian Thorborg
Martin B. Josefsen
Vibeke Grandt
Marianne Telling
Karen Langvad
Mark Theilmann
Gitte Arnbjerg
Rikke Hjulmand

ISSN 1601-1465

Syv patienter fik erstatning

PATIENTFORSIKRING ■ I 2006 fik syv patienter erstatning fra Patientforsikringen for skader opstået som følge af ergo- eller fysioterapeutisk behandling i primærsektoren. Patientforsikringen har udsendt sin årsberetning for 2006, og af den fremgår det, at patienterne i en tredjedel af de i alt 21 afgørelser vedrørende ergo-/fysioterapi i primærsektoren er blevet tilkendt erstatning. Den hyppigste årsag til skader opstået efter behandling i primærsektoren er, at patientens sygdom har fået lov at udvikle sig, fordi der enten er givet for lidt eller forkert behandling. Således fik eksempelvis en 46-årig mand tilkendt en erstatning, fordi hverken fysioterapeut eller praktiserende læge havde levet op til "bedste specialist-standard" og i tide henvist ham til videre udredning. Patienten blev senere opereret for en diskusprolaps, men havde efter operationen fortsat dropfod og smerter i benet. Var operationen foregået tidligere, havde resultatet sandsynligvis været betydeligt bedre, fremgår de af afgørelsen. Patientforsikringen træffer afgørelser i sager, der omfatter skader sket på offentlige og private sygehuse og hos autoriserede sundhedspersoner - f.eks. fysioterapeuter, praktiserende læger, speciallæger, kiropraktorer mv. Forsikringen træffer også afgørelser i sager, der drejer sig om skader opstået i forbindelse med brugen af medicin. På patientforsikringen.dk kan du downloade årsberetningen og finde en lang række offentliggjorte afgørelser.

Medarbejdernes egen fysioterapeut

TRIVSEL ■ På Bispebjerg Hospital har man ansat en fysioterapeut, der skal hjælpe medarbejdere med ondt i ryggen eller andre skavanker til hurtigt at blive klar igen. Hospitalets "hus-fys", Michael Skriver, skal på fuld tid tage sig af dårlige rygge, knæskader og andre skavanker hos medarbejderne. Og han behandler ikke kun skader, der er opstået i forbindelse med arbejdet: "Jeg tager mig af alle akut opståede skader, som helt eller delvis forhindrer medarbejderne i at udføre deres arbejde. Også et hold i ryggen, som medarbejdere har fået af havearbejde i weekenden, kan jeg kigge på", fortæller den nyansatte fysioterapeut til Særtryk, der er sygehushets interne blad. Målet med hurtig rådgivning og behandling er at nedbringe medarbejdernes sygefravær og få dem hurtigere på fode igen.

Telefonkontakt hjælper hoftepatienter

ALLOPLASTIK ■ Manglende opfølgning kommer let til at betyde, at de cirka 7.000 danskere, der hvert år får indopereret en ny hofte, ikke får det fulde udbytte af operationen. Sygeplejerske og ph.d.-studerende Britta Hørdam har i et studie med 320 patienter undersøgt effekten af en telefonisk opfølgning efter udskrivelsen fra sygehuset. Halvdelen af patienterne fik ingen opfølgning ud over det sædvanlige tilbud om konsultation i ambulatoriet, mens den anden halvdel modtog en opringning fra en specialesygeplejerske henholdsvis to og ti uger efter operationen. Patienterne blev i et struktureret interview spurgt om smerter, svimmelhed, hævede ben, funktionsevne, og om de fulgte et træningsprogram. "Det viser sig, at de patienter, der blev ringet op, får

det fysisk, mentalt og socialt meget bedre. De får bedre egenomsorgsevne og begynder at gøre de ting, som de plejede at gøre før operationen", fortæller Britta Hørdam til Sygeplejersken. Britta Hørdam offentliggør senere på året en ph.d.-afhandling om rehabilitering af hofteopererede patienter over 65 år. I afhandlingen vil der blandt andet blive sat tal på den samfunds- og sundhedsekonomiske gevinst, der er ved at tilbyde opfølgende telefonkontakt til patienterne.

fysnyt

Subgrupper i Verdensorganisationen

WCPT ■ Verdensorganisationen for fysioterapeuter omfatter seks subgrupper, der har som mål at udvide kendskab til et veldefineret område af fysioterapi og udveksle forskningsviden. Det drejer sig om:

- International Association of Physical Therapists working with Old People (IPTOP)
- International organisation of Physical Therapists in Women's Health (IOPTWH).
- International Federation of

Sports Physiotherapy (IFSP).
 - International Federation of Orthopaedic Therapists (IFOMT).
 - International Acupuncture Association of Physical Therapists (IAAPT).
 - International Private Practitioners Association (IPPA).
 - International Organisation of Physical Therapists in Paediatrics (IOPTP).
 Læs mere på www.wcpt.org.

Penge til forskning i hypermobilitet

BØRN ■ Fysioterapeut, ph.d., seniorforsker Birgit Juul-Kristensen fra Rigshospitalet, har fået bevilget 75.000 kr. fra Sahva Fonden til projektet "Har børn og unge voksne med generel hypermobilitet en

reduceret motorisk funktion og et mere led- og muskelbelastende bevægelsesmønster end børn og unge voksne, der ikke har generel hypermobilitet - et deskriptivt tværsnitstudie".

Nyhed!

GIGALASER™

Verdens største terapilaser

- Gigtsmerter
- Sportsskader
- Muskelsmerter
- Genoptræning
- Sårheling

CE 0543

CE certificering – Medicinsk Udstyr

Ifølge dansk lov skal alt medicinsk udstyr være CE certificeret. Alle vore lasere er certificeret som medicinsk udstyr til behandling af følgende lidelser:

- Arthritis
- Inflammation (traumatisk betinget)
- Epicondylitis
- Myofasciale smerter
- Sårheling

Det kan vi dokumentere!

GIGALASER™ Pay-per-Use

Vi stiller GIGALASER™ til rådighed og du betaler kun for selve anvendelsen. Rekvirér Cost/Benefit Analyse, der viser hvorledes GIGALASER™ kan blive en særdeles god investering.

POWERLASER™ 1000 MkII

1000 mW fordelt på 3 laserdioder. Ideel til sportsskader, inflammationer o.l.

POWERLASER™ 500 MkIII

Det ultimative laserterapi værktøj

Gratis prøve 3 uger

Afprøv POWERLASER™ i din egen klinik gratis i 3 uger. Ring og hør nærmere!

Gratis kursus i laserterapi

I samarbejde med fysioterapeut Jesper Kousted:

København: 23.10.07
Århus: 20.11.07
København: 04.12.07

Se flere datoer på www.powermedic.dk

For mere information se www.powermedic.dk

Europæisk kongres om læring

STOCKHOLM ■ I september 2008 afholdes en europæisk kongres for fysioterapeuter. Kongressen sætter fokus på livslang læring og henvender sig til både forskere, undervisere og fysioterapeuter, der i deres praksis underviser og vejleder patienter. Indsend abstract inden 2. januar 2008.

<http://www.ventinvent.se/LSR2008/>

Prisopgave om ulykker

ARTIKEL ■ Foreningen for Fremme af Bevægeapparatets Årti har indstiftet en prisopgave på 20.000 kr. Prisens formål er "at belønne personer eller organisationer, der har gennemført eller er i gang med projekter, der skaber ny viden eller implementerer eksisterende viden om forskning, forebyggelse, undersøgelse og behandling af sygdomme og skader i bevægeapparatet". Læs mere på ffyd.dk/nyheder

Kæbefunktion i svensk fagblad

FYSIOTERAPI ■ I det sidste svenske fagblad *Fysioterapi* nr. 8 bringes et par artikler om behandling af nakke- og kæbeproblemer. Bladets journalist har været på besøg på klinik for oral fysiologi på den odontologiske afdeling på universitetet i Umeå. I artiklen fortæller professor Olof Eriksen om sine erfaringer med patientgruppen, og man følger en patient, der går til behandling på stedet. De to fysioterapeuter, der er ansat på klinikken, arbejder tæt sammen med tandlæger og har siden 2004 behandlet cirka 200 patienter.

Fysioterapi nr. 8, 2007. Side 20-26.

fysnyt

Bestem fremtidens forskningsindsats

FORSK2015 ■ Hvilke forskningsmæssige udfordringer står det danske samfund over for i de kommende årtier? Hvilken forskning skal prioriteres? Dette er spørgsmål, som videnskabsministeren vil have forskere, erhvervsfolk, foreninger, organisationer og almindelige bor-

gere til at svare på. FORSK2015 er et helt nyt initiativ, der skal føre til en kortlægning af fremtidens forskningsbehov. På hjemmesiden [forsk2015](http://forsk2015.dk) kan man læse mere om projektet og indsende ideer til vigtige fremtidige forskningsindsatninger. <http://fist.dk/site/forsk-2015>

Netværk for sundhed og livsstil

EFTERLYSNING ■ Fysioterapeut Ida Stephens ønsker at oprette et netværk for fysioterapeuter, der arbejder med sundhed og livsstil. Ida Stephens er nyansat sundhedsfaglig konsulent i AOF Danmark, og det er blandt andet hendes opgave at holde sig ajour med den nyeste viden på områderne "sundhedsfremme og forebyggelse" og give sundhedsfaglig sparring

til de forskellige AOF afdelinger. Ida Stephens vil gerne i kontakt med andre fysioterapeuter, der interesserer sig for området og/eller arbejder med sundhedsfremme i f.eks. i en kommune, patientforening, sundhedsorganisation, BST/AT, fysioterapeutskolerne osv. Eventuelt interesserede kan kontakte Ida Stephens på tlf. 3929 6104 eller mail: Ida@aof-danmark.dk

Temadag og årsmøde i forskningsselskabet

REHABILITERING ■ Ergoterapeuternes og fysioterapeuternes forskningsselskaber har besluttet at afholde en fælles temadag med fokus på de udfordringer, der er i klinisk forskning i rehabilitering. Temadagen afholdes d. 16. november, dagen før Dansk Selskab for Forskning i Fysioterapis årsmøde d. 17. november. Ergoterapeut, ph.d. Åse Brandt indleder temadagen med et oplæg om rehabiliteringsbegrebet. Herefter følger overlæge Christian Gluud, der gennemgår fejlmuligheder i forskningsresultater og ergoterapeut og leder af Forskningsinitiativet for Ergoterapi ved Syddansk Universitet fortæller om

andre muligheder for studiedesign end RCT. Professor, fysioterapeut Kåre Birger Hagen fra Oslo gennemgår rehabiliteringsforskning med forskellige design. Årsmødet indledes d. 17. november med fire foredrag og posterpræsentationer og fortsætter efter frokost med uddeling af Forskningsfondens Særlige Pris, der overrækkes af næstformand i Danske Fysioterapeuter Birgitte Kure. Indsendelse af abstrakt senest d. 15. oktober. Læs mere om temadagen og årsmødet på www.dsff.dk, hvor du også kan tilmelde dig.

www.caddimoving.com

NYHED

CaddiTeamet har på baggrund af flere ønsker nu udviklet en ny hjemmeside med forflytninger.

Et IT-baseret redskab til alle, der arbejder med forflytninger.

Caddimoving vil blive repræsentant for viden om forflytninger og hjælpemidler.

***Prøv systemet
HELT GRATIS
og uforpligtende
i 14 dage.***

Caddimoving
Frederiksgade 35 c
DK-8700 Horsens
tlf.: +45 75 62 89 19
fax: +45 76 25 89 19
web: www.caddimoving.com
e-post: info@caddi.com

Sunde forflytninger giver sundere medarbejdere

Smerter fører til dysfunktion i de dybe cervikale nakkeflexorer

Genoptræning af de dybe cervikale fleksormuskler bør være en del af den rehabilitering, der tilbydes patienter med kroniske nakkesmerter

TEKST OG FOTO AF FYSIOTERAPEUT, PH.D.
DEBORAH FALLA, AALBORG UNIVERSITET

I den oprejste neutrale stilling er den passive modstand mod bevægelse i den cervikale rygsøjle minimal (1). De cervikale segmenter støttes af muskulaturen omkring rygsøjlen. Det drejer sig fortil om m. longus colli og bagtil m. semispinalis cervicis og den cervikale del af mm. multifidi (2-5). Især m. longus colli har en vigtig postural funktion, idet den støtter og udretter den cervikale lordose (4). Den kranio-cervikale del af columna støttes desuden af musklerne, som insererer på kraniet og spænder over de øvre cervikale bevægelsessegmenter.

Det drejer sig for eksempel fortil om m. longus capitis og bagtil de suboccipitale ekstensorer m. semispinalis og m. splenius capitis (6). De dybe musklers betydning for opretholdelsen af den cervikale holdning blev bekræftet i et studie med anvendelse af en computermodel, som afslørede områder med lokal segmental instabilitet, hvis det kun var de store

overfladiske muskler, der blev stimuleret til bevægelse. Dette gjorde sig særligt gældende i næsten oprejste eller neutrale udgangsstillinger (7). Det viste sig således, at der kræves dyb cervikal muskelaktivitet i samspil med aktivitet i de overfladiske muskler for at stabilisere de cervikale segmenter især i midtrange position.

Der har i de senere år været en stigende interesse blandt forskere for at finde ud af, hvordan funktionen i de dybe cervikale flexorer påvirkes hos mennesker med nakkesmerter. Dette i erkendelse af den betydning de dybe cervikale muskler har for den posturale kontrol af de cervikale segmenter (3,4) og den hidtil anekdotiske dokumentation for nedsat funktion af disse muskler hos patienter med nakkesmerter (8). Med udviklingen af en elektrode- og elektromyografisk teknik, der kan måle aktivitet i de dybe cervikale fleksormuskler (9), har studier nu kunnet bekræfte, at der er en nedsat aktivering af disse muskler hos patienter

med nakkesmerter. Denne forskning har betydet, at der er udviklet specifikke øvelser til genoptræning af de dybe cervikale fleksormuskler. Disse øvelser har vist positive resultater, når de er blevet testet i kliniske undersøgelser (10-15).

Formålet med denne artikel er at gennemgå og vurdere den foreliggende evidens for sammenhængen mellem forandringer i den dybe cervikale muskelfunktion og nakkesmerter og at beskrive en tilgang til behandling, der inddrager specifik genoptræning af disse muskler.

FORANDRINGER I MUSKELFUNKTION

Nedsat kranio-cervikal styrke og udholdenhed

Mennesker med nakkesmerter har nedsat udholdenhed i den kranio-cervikale muskulatur ved forskellige længde-spændingsforhold i musklerne (16,17). Dertil kommer, at de har sværere ved at fastholde en given kontraktion især ved lav belastning (17), hvilket kan afspejle andre udtræningsfænomener i musklerne som for eksempel muskeltremor (18). Denne dysfunktion i de kranio-cervikale flexorer ved lav intensitet, som er observeret hos mennesker, der lider af nakkesmerter, kan have en negativ indflydelse på stabiliteten i den cervikale rygsøjle, især i forbindelse med længerevarende statiske stillinger, som er påkrævet i mange job.

Forandringer i muskelaktiveringen

Nedsat funktion i de dybe cervikale fleksormuskler er blevet observeret direkte (19) og indirekte (20-25), når patienter med nakkesmerter udfører en kranio-cervikal flexionstest. Den kranio-cervikale flexionstest (20) er en klinisk test, der skal afdække nedsat rekruttering af de dybe cervikale fleksormuskler. Patienten skal i testen indtage fem forskellige stillinger med stigende progression. I disse udgangsstillinger stilles der krav til aktivering af de dybe muskler m. longus capitis og

indgang

Den nedsatte funktion i de dybe cervikale muskler, der forekommer hos mennesker med nakkesmerter har vist sig at være uafhængig af årsagen til nakkesmerter.

m. longus colli i indre bevægebane. Som det kan forudses ud fra de anatomiske forhold, har et studie vist et stærkt lineært forhold mellem aktivitet i musklerne mm. longus capitis og longus colli og testens trinvis progression hos mennesker uden smerter (9).

Elektromyografiske studier har vist, at mennesker med nakkesmerter har nedsat aktivering af de dybe cervikale fleksormuskler, når de udfører den kranio-cervikale fleksionstest. Den nedsatte aktivering ses i kombination med en øget aktivering af de overfladiske muskler m. sternocleidomastoideus og den forreste del af mm. scalenei, og tyder på en reorganisering af den motoriske strategi i udførelsen af testen (19). Dette skyldes muligvis en målelig kompensation for ringe passiv eller aktiv segmental støtte (26).

Forsinket aktivering

Når rygsøjleens stabilitet udfordres, som for eksempel ved en hurtig armbevægelse, ses en kompensatorisk forsinket reaktion i aktiveringen af de dybe cervikale fleksormuskler hos mennesker med nakkesmerter (27). Denne kompensatoriske aktivering af fleksormusklerne kommer hos smertepatienter væsentligt senere end man kan forvente af en feedforward-kontraktion under bevægelse, hvilket tyder på en signifikant defekt i den automatiske feedforward-kontrol af den cervikale rygsøjle.

Når man tager de dybe cervikale musklers posturale funktion i betragtning, kan denne mangel på kontrol øge sårbarheden overfor yderligere belastning i den cervikale rygsøjle (27). Forandringen er således ikke blot en forsinkelse, som kan forklares med faktorer, såsom nedsat excitabilitet i de motoriske nerveceller, men snarere er tegn på, at der anvendes en ny strategi i den neuromuskulære kontrol af den cervikale rygsøjle.

Kropsholdning

Som beskrevet ovenfor har m. longus colli en vigtig rolle i den posturale kontrol, idet den støtter og udretter den cervikale lordose (4). Selv om der ikke er stærk evidens for, at patienter med nakkesmerter har ændringer i den posturale kontrol i den siddende stilling (26-31), har mennesker med nakkesmerter tendens til at flektre mere i nakken, når de bliver distraheret (13) i forbindelse med udefrakommende påvirkninger (f.eks. armbevægelser). En vedvarende fleksionsholdning af rygsøjlen er blevet forbundet med øget cervical kompressionsbelastning og en creep-respons i vævene

Figur 1

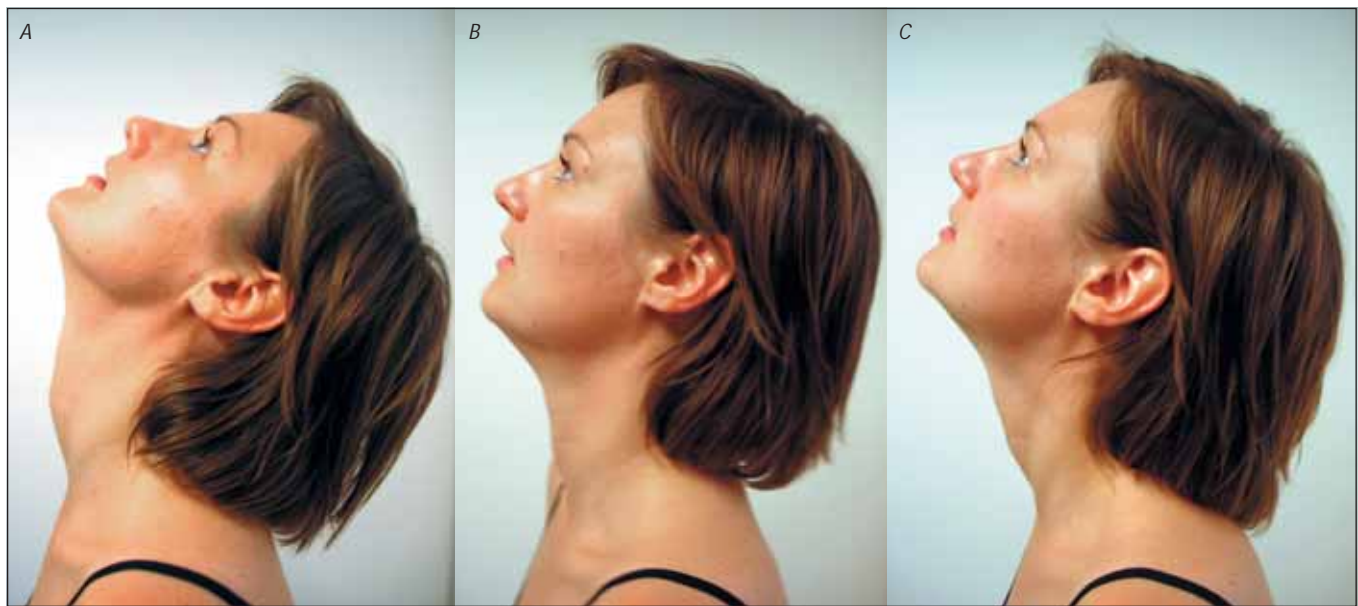
A. Udgangsstillingen for den kranio-cervikale fleksionstest med hovedet og nakken hvilende i en neutral midterstilling.

B. Terapeuten skal omhyggeligt observere for korrekt rotationsbevægelse i den kranio-cervikale fleksion. Korrekt udførelse af testen bør vise et mønster af stigende kranio-cervikal fleksion i hvert trin af testen.

C. Retraktion af hoved og nakke er den mest almindelige substitution, der bruges af patienter for at nå trykmålene.

(32,33). Det ville derfor være rimeligt at antage, at en vedvarende foroverbøjet hovedstilling i forbindelse med længerevarende siddende stilling kunne forværre, om ikke forårsage, nakkesmerter.

Nyere forskning har således vist, at der hos patienter med nakkesmerter forekommer nedsat funktion i de dybe cervikale muskler, som ellers anses for at være funktionelt vigtige for stabilitet og kontrol af nakken. Den nedsatte aktivering af de dybe cervikale fleksor-

Figur 2

A. Genoptræning af koordinationen af de dybe og overfladiske cervikale fleksormuskler i opretstående stillinger kan opnås ved en kontrolleret ekscentrisk bevægelse af fleksorerne til cervikal ekstension.

B. Kranio-cervikal fleksion anvendes for at påbegynde hovedets tilbagevenden til neutral stilling.

C. Hvis patienten søger tilbage til neutral position med en dominant bevægelse af m. sternocleidomastoideus, der resulterer i øvre cervikal ekstension, er det udtryk for en dårlig bevægelsesstrategi i forbindelse med at føre nakken tilbage til neutral stilling.

- ▶ muskler har vist sig at være uafhængig af årsagen til nakkesmerter (22), den optræder tidligt i smerteforløbet (34), og forsvinder ikke automatisk, hvis symptomerne formindskes eller forsvinder (10, 34). Samlet set indikerer denne viden behovet for at inddrage undersøgelse og genoptræning af de dybe cervikale fleksormuskler i rehabiliteringen af patienter med nakkesmerter.

Den terapeutiske vurdering af muskelfunktionen i de dybe cervikale fleksormuskler vil blive behandlet i det følgende. Det er ikke målet med denne artikel at beskrive genoptræning af ekstensorerne i cervikalcolumna og de humero-skapulære muskler, men det må understreges, at genoptræning af disse muskler bør være en integreret del af behandlingen af patienter med nakkesmerter, og bør derfor indgå i rehabiliteringsprogrammet (se Jull et al (35) for en detaljeret beskrivelse af vurdering og rehabilitering af ekstensormusklerne og de humeroskapulære muskler).

VURDERING OG GENOPTRÆNING

Den kranio-cervikale fleksionstest (20) kan anvendes i klinikken til at angive et indirekte mål for de dybe cervikale musklers aktivering (9) og til at teste koordinationen mellem de dybe og de overfladiske cervikale fleksormuskler. Da der ikke i den kliniske anvendelse af testen kan opnås et direkte mål for graden af aktivering af de dybe cervikale fleksormuskler, anvendes

en luftfyldt tryksensor ((Pressure Biofeedback Unit, Chattanooga Group Inc, USA), som placeres suboccipitalt til at registrere udretningen af den cervikale lordose, som opstår i forbindelse med kontraktionen af mm. longus colli.

Patienten guides via feedback fra tryksensoren til sekventielt at nå fem gradvist stigende trykmål med 2 mmHg stigningsintervaller; fra et udgangspunkt på 20 mmHg til det endelige mål på 30 mmHg.

Den kliniske test er baseret på terapeutens færdigheder i bevæge- og muskelanalyse. Testen udføres som regel fra rygliggende stilling. Testens første trin omfatter analyse af det kranio-cervikale bevægemønster, når patienten forsøger at foretage en nikkebevægelse og herunder passere fem gradvist stigende trin af kranio-cervikal fleksion.

Terapeuten skal omhyggeligt observere for korrekt rotationsbevægelse i den kranio-cervikale fleksion (figur 1a,b), samt identificere substitutionsstrategier for at nå trykmålene, som for eksempel reaktion af hoved og nakke (figur 1c). Dette observeres som en formindskning af den kranio-cervikale fleksionsgrad ved stigende trykmål, snarere end en øgning af graden.

Den anden typiske variation er en overanstrengelse af de overfladiske cervikale fleksormuskler (m. sternocleidomastoideus, m. hyoideus eller mm scalenei) for at udføre opgaven. Der vil dog kunne observeres en

øget aktivitet af de overfladiske fleksormuskler, men den bør ikke være dominant.

Fysioterapeuten bør i alle testens trin observere eller palpere de overfladiske fleksormusklers medvirken i bevægelsen. I forbindelse med analysen af patientens kranio-cervikale fleksionsmønster skal klinikerne notere og registrere det niveau af testen, som kan opnås med et korrekt bevægelsesmønster, uden at de overfladiske fleksormuskler tager over.

Testens andet trin består af en vurdering af de kranio-cervikale fleksormusklers udholdenhed. Vurderingen af udholdenheden skal betragtes som en progression af testen, og udføres kun, hvis patienten er i stand til at udføre den korrekte bevægelsesstrategi i den initiale fase af testen.

Terapeuten identificerer det punkt, som patienten kan fastholde i 10 sekunder uden at benytte sig af retraktion, uden tydelig brug af de overfladiske nakkeflexorer og uden en hurtig, rykvis kranio-cervikal fleksionsbevægelse.

Test og genoptræning

Hvis den kranio-cervikale fleksionstest afslører et mangelfuldt bevægelsesmønster, har genindlæring af et korrekt bevægelsesmønster første prioritet i genoptræningen. Kranio-cervikal fleksion udføres som en langsom aktiv bevægelse, hvor der lægges vægt på præcision og kontrol. Patienten skal være i stand til at aktivere m. longus capitis og m. longus colli hensigtsmæssigt for at kunne udføre en korrekt kranio-cervikal fleksion. Flexionen skal således udføres med en rotation af kraniet uden uønsket overdreven aktivering af de overfladiske cervikale flexorer. Når patienten kan foretage en korrekt kranio-cervikal fleksionsbevægelse, suppleres træningen med udholdenhedsøvelser med lav belastning for at træne de dybe muskler i overensstemmelse med deres funktionelle stabiliserende rolle.

Træning af udholdenhed påbegyndes ved det punkt, som patienten formår at opnå og fastholde med et korrekt kranio-cervikalt fleksionsmønster. For hvert punkt øges fastholdelsestiden op til 10 sekunder, og der udføres 10 repetitioner. Når dette kan udføres tilfredsstillende, arbejdes frem mod næste punkt. Øvelserne kan progredieres til siddende eller stående stilling, så snart patienten viser fremgang i træningen af de kranio-cervikale fleksormuskler i liggende stilling. Som vist i figur 2a kan patienten udføre en ekscentrisk bevægelse af fleksormusklerne, når nakken langsomt sænkes i ekstension.

Figur 3

For at genoptræne styrken og udholdenheden af de overfladiske og dybe cervikale muskler kan patienten udføre aktive løft af hovedet. Øvelsen påbegyndes med kranio-cervikal fleksion (A, B), efterfulgt af cervikal fleksion for at løfte hovedet ganske lidt fra sengen (C).

► Puder kan anvendes til at reducere belastningen ved øvelsen (D).

- ▶ Bevægelsen bør igangsættes med et hageløft, mens patienten strækker halsen langsomt. Dette efterfølges af en koncentrisk bevægelse af de samme muskler for at bringe hovedet tilbage til neutral stilling, hvilket må påbegyndes med kranio-cervikal fleksion (figur 2b), snarere end en dominant bevægelse af m. sternocleidomastoideus (figur 2c). Øvelsen kan progredieres ved at øge bevægebanen for hovedets ekstension. Derudover kan isometriske hold i bevægebanen kobles til øvelsen i siddende stilling.

Genindlæring af den posturale kontrol

Genindlæring af den posturale kontrol er en vigtig del af genoptræningen, og bør påbegyndes fra den første behandling. For at genindlære en rank holdning i siddende stilling instrueres patienten i at kippe bækkenet til neutral stilling med en lav lændelordose. Det er bydende nødvendigt, at patienten får den ranke

kropsholdning ved at placere lænde-bækkenområdet korrekt, og ikke ved at øge ekstensionen i thorakolumbaldelen. Yderligere korrigerende af den thorakale kropsholdning og scapulas stilling bør inddrages i øvelserne efter behov.

Patienten bør desuden instrueres i at udføre et "occipitalt løft" for at forlænge den cervikale lordose. Specifikke øvelser til genindlæring af kropsholdningen, hvor der i starten lægges vægt på at finde en neutral

lænde-bækkenstilling, har vist sig at øge aktiveringen af de lumbale mm. multifidi og de dybe cervikale fleksormuskler (36). Øvelser til korrektion af kropsholdningen bør derfor betragtes som en del af genoptræningen, og er enkle redskaber, som patienten kan bruge i løbet af dagen til at genetablere en hensigtsmæssig funktion i den cervikale rygsøjles dybe posturale muskler.

Progression af øvelserne

Som en yderligere progression kan patienten træne styrke og udholdenhed af de kranio-cervikale og cervikale fleksormuskler ved at foretage et løft af hovedet. Det er nødvendigt at sikre, at denne øvelse påbegyndes med kranio-cervikal fleksion efterfulgt af cervikal fleksion for at løfte hovedet ganske lidt fra sengen (figur 3a,b,c). Under den isometriske kontraktion skal den kranio-cervikale fleksionsstilling fastholdes.

Hvis patienten ikke formår at foretage dette løft af

hovedet, kan belastningen på nakkeflexorerne reduceres ved at lade vedkommende udføre opgaven i en udgangsstilling, hvor overkroppen er lejret i en vinkel på 45 grader i forhold til horisontalplanet. I klinikken kan terapeuten sørge for dette ved at anvende en justerbar behandlingsbriks. Hjemme vil patienten være nødt til at bruge puder for at opnå en lignende effekt (figur 3d).

EFFEKT AF TRÆNING

Træning af de dybe cervikale fleksormuskler med anvendelse af specifikke øvelser, som beskrevet ovenfor, har vist sig at være effektive til at reducere nakkesmerter og hovedpine (10). Denne indfaldsvinkel til behandling af nakkesmerter er desuden blev understøttet i en række kliniske forsøg, som har undersøgt virkningen af specifikke øvelser til genoptræning af den cervikale muskelfunktion (12,13,15). Disse studier viser, at træning af de dybe kranio-cervikale fleksorer m. longus colli og m. longus capitis med lav belastning, er effektiv til at øge aktiveringen af den dybe muskulatur, så musklerne sætter hurtigere ind, når cervikalcolumna udsættes for udefrakommende påvirkninger, der udfordrer den posturale stabilitet (11). Træningen forbedrer desuden evnen til at fastholde en rank stilling i den cervikale rygsøjle under længerevarende siddende stilling (13). Der blev derimod ikke opnået de samme gode resultater med seks ugers træning med større belastninger kombineret med udholdenhedstræning af de cervikale muskler (11,13).

EN KOMPONENT UD AF FLERE

Denne artikel beskriver et progressivt øvelsesprogram til genoptræning af de kranio-cervikale fleksormuskler. Genoptræning af de dybe cervikale fleksormuskler hos mennesker med kroniske nakkesmerter har i studier vist sig at formindske nakkesmerter og forbedre forskellige dele af muskelfunktionen. Ikke desto mindre skal specifikke øvelser betragtes som én komponent i et multimodalt rehabiliteringsforløb for patienter med nakkesmerter, som inkluderer uddannelse og afklaring af forsikringsforhold, manuel terapi, tilskyndelse til normal aktivitet, samt ergonomiske strategier. ■

fakta om...

Du kan downloade Kirsten Kaya Roessler og Pernille Vibe Rasmussens artikel Slidrigt og fysisk aktivitet - nye erfaringer i at leve med smerte fra www.fysio.dk->fysioterapeuten->artikelbilag

En komplet referenceliste kan downloades fra [fysio.dk->fysioterapeuten->artikelbilag](http://www.fysio.dk->fysioterapeuten->artikelbilag)

Formidler du træning og bevægelse?

EXOR - Markedets bedste software til udarbejdelse af træningsprogrammer!

NYHED!

Vi præsenterer nu Exor 3,0 og Exor Live

Læs meget mere og prøv programmerne gratis på....

WWW.EXOR.DK

Skader i idræt kan forebygges

Forekomsten af skader i idræt kan reduceres ganske betydeligt med forebyggende træning og god tid til heling

TEKST OG FOTO CAND. SCIENT., FOTOJOURNALIST
GEERT MØRK

En million danskere kommer til skade ved idrætsaktiviteter i løbet af et år. Over 100.000 skader medfører besøg på skadestuen, blandt andet fordi ca. 20.000 af skaderne har medført knoglebrud. Topscoreren blandt skader er håndbold med 8,3 skader per 1.000 aktivitets-timer. Ishockey og fodbold følger på 2. og 3. pladserne med hhv. 4,7 og 4,1 skader per 1.000 timer.

Skader i individuelle sportsgrene er mere sjældne. F.eks. er der i badminton og tennis kun omkring 2,8 skader per 1.000 aktive timer på banen. Der gælder lidt specielle forhold for kvinder inden for gymnastik og ridesport, der alene tæller 25 procent af alle skader!

Sundhedsstyrelsen vurderer i rapporten "Sport Uden Skader" fra 1999, at de direkte omkostninger ved idrætsskader beløber sig til omkring 175 millioner kroner om året, og at de totale omkostninger for samfundet ligger i nærheden af 1 milliard kroner plus en række personlige og sociale omkostninger for de skadede idrætsudøvere.

Der er altså masser af gode grunde til at fokusere på skadesforebyggende træning. At der faktisk er en dokumenteret effekt af denne form for træning viste bl.a. et stort projekt i Vejle Amt i perioden 1990-1993. Projektet omhandlede 49 klubber, 350 hold og 7.000 deltagere inden for håndbold, fodbold og badminton. Deltagerne blev delt i to grupper, hvor den ene fungerede som kontrolgruppe, og den anden som testgruppe. Trænerne i testgruppen blev sendt på kurser i skadesforebyggende træning og akut skadehjælp efter et program, der var udarbejdet af fysioterapeuter og instruktører. Under træningen deltog en instruktør og

fysioterapeut fra projektgruppen ude i klubberne for at give gode råd og vejledning. Efter forsøgets afslutning viste det sig, at antallet af skader var faldet betragteligt i alle tre idrætsgrene i forhold til kontrolgruppen:

30 procent færre skader i håndbold

10 procent færre skader i fodbold

57 procent færre skader i badminton

SPÆNDENDE DANSK PHD-AFHANDLING

I en ny ph.d.-afhandling har cand.scient. Mette Zebis undersøgt effekten af specifik neuromuskulær træning på kvindelige elite fodbold- og håndboldspillere. Deltagerne blev testet i en bevægelse (retningsskift/fodfinte bevægelse), hvor man registrerer, at flest korsbåndsskader sker. Muskelaktiviteten (EMG) i afsætsbenet samt knæleds- og hoftelædvinklen blev registreret under denne bevægelse. Spillerne blev testet igennem to sæsoner, hvor den første sæson fungerede som kontrol, hvor deltagerne ikke havde udført specifik profylaktisk træning og derefter igennem en interventionssæson, hvor der blev udført skadesforebyggende træning. Programmet er i hovedtrækkene designet af den norske fysioterapeut Grethe Myklebust fra Senter for Idretts-skadeforskning (www.klokavskade.no)

Mette Zebis har i sin undersøgelse dokumenteret, at muskelaktiviteten gennem træning øges i den mediale hasemuskel (semitendinosus), hvorved risikoen for at udvikle en dynamisk valgus (kalveknæ) i knæet reduceres, og derved også risikoen for at pådrage sig en korsbåndsskade.

SKADESFØREBYGGELSE VIGTIGT

Mette Zebis har i sit projekt benyttet profylaktisk træ- ▶

indgang

■ I en ny ph.d.-afhandling undersøges effekten af specifik neuromuskulær træning på kvindelige elite fodbold- og håndboldspillere.

Øvelserne i det fem-trins forebyggende træningsprogram som Grethe Myklebust fra Norge har udviklet foregår bl.a. på vippebræt og balancemåtter og med masser af boldkontakt

Mette Zebis instruerer det danske U19 fodboldlandshold for kvinder under træning i Vejle

- ning i bl.a. GOG, Team København og HIK håndbold, samt på Vejle og Skovlunde elitefodboldhold. Og der er god grund til at fokusere på skadesforebyggende træning, viser en ny doktorafhandling af idrætsforsker Martin Hägglund på Linköpings Universitet i Sverige.

fakta om...

Vejle-projektet er omtalt på <http://www.handballsite.com/coachsupport/skade-artikelv2.htm>

Han har undersøgt forekomsten af skader i den danske Superliga og i Allsvenskan og fundet, at tre ud af fire spillere bliver skadet i forbindelse med træning eller kamp i løbet af en sæson. Skaderne er især småskader som fibersprængninger, forslåede muskler og overbelastede led. Et særligt problem i denne forbindelse er, at ca. 20 procent af skaderne

opstår, fordi spillerne har genoptaget træning og kamp, inden skaderne har været helet fuldstændigt, ofte på baggrund af pres fra både trænere og sponsorer mener Martin Hägglund. Et stort svensk studie af Hägglund og professor i idrætsmedicin Jan Ekstrand af 20 4. divisionsklubber har dokumenteret, at en kontrolleret og systematisk styret genoptagelse af kampdeltagelse hos

skadede spillere mindsker risikoen for tilbagefald med hele 75 procent. Klubber med store ressourcer til genoptræning har typisk lavere risiko for tilbagefaldsskader, og Martin Hägglund nævner Benfica som et eksempel, hvor tilbagefaldet kun er omkring 9 procent.

Af særlig interesse for danske sportsfysioterapeuter har Martin Hägglund fundet, at danske elitefodboldspillere kommer mere til skade end de svenske kolleger. Årsagen er sandsynligvis, at danskerne træner anderledes end svenskerne, der har en længere og mere intens træningsperiode forud for sæsonen. Det burde give stof til eftertanke i danske klubber, især når danskerne har en højere skadesfrekvens pga. for hurtig tilbagevenden til kamp og en dobbelt så høj risiko for at udvikle en alvorlig skade i forhold til svenskerne. ■

Martin Hägglund, Waldén, Ekstrand: Injury incidens and distribution in elite football – a prospective study of the Danish and the Swedish top divisions
Scan. J. Medicine & Science in Sports, 2005: 15: 21-28

Hvor ofte har du tænkt, at en briks ikke er nok? Du er ikke den eneste!

Kroppe er forskellige og aldrig flade som brikse. Og det er bevist, at man faktisk spænder i musklerne, når man ligger ned på et fladt underlag. Derfor bruger mere end 60.000 professionelle massører, fysioterapeuter, kiropraktorer m.fl. over hele kloden idag bodyCushion™. Systemet er et kvalitetssystem til understøttelse af klientens unikke krop, og gør det muligt, at ligge i en hvilken som helst stilling, uden unødigt tryk på "det bløde væv". Dette skyldes, at det støtter kroppens skelet og derved aflaster nakke, bryst, mellemgulv og lænd samtidig med at rygsøjlen støttes og afspændes.

bodyCushion™

Lær systemet bedre at kende. Ring 4848 8840 eller klik ind på www.bodymindcompany.dk og bestil bodyCushion eller vores brochure.

SUND LIVSSTIL Vi er også i Forum 5-7 oktober!

Og her er et par andre ting, der kan gøre arbejdet endnu lettere...

Triggerpunkt redskaber til aflastning af dine tarmmøtter.

vaskemiddel - specielt til lagener med massageolier og -cremer.

Stort udvalg af kvalitetsmassageolier og -cremer.

Flonel og engangs-betræk til brikse og hovedstøtter.

- god behandling starter her

**BODY
MIND
COMPANY**

BodyMindCompany ApS · H.P. Christensensvej 1 · 3000 Helsingør
Telefon 48488840 · Hjemmeside www.bodymindcompany.dk

Borgersamarbejde

Ligeværdighed ■ Bogen giver et bud på, hvad ligeværdigt samarbejde vil sige, og en karakteristik af ligeværdigt samarbejde, så det teoretisk og praktisk bliver mere forståeligt og brugbart for de professionelle inden for den offentlige sektor.

Red. Af Lilly Jensen og Svend Erik Jensen "Samarbejde og værdighed om borgersamarbejde i den offentlige sektor", Munksgaard forlag, ISBN 978 87 628 0434 0, 312 sider. Pris: 268 kr. inkl. moms.

Depression

Pjecer ■ DepressionsForeningen har udgivet to nye publikationer. Den ene er til mennesker med bipolar lidelse og til deres pårørende, og den anden henvender sig til "unge voksne" med depression, men kan også læses af pårørende og alle andre, der interesserer sig for emnet.

Mani og depression – til mennesker med bipolar lidelse og til deres pårørende. 42 sider Pris 40 kr. og Unge voksne og depression 26 sider Pris 25 kr. Begge pjecer kan bestilles hos Depressionsforeningen, 3312 4727, sekretariat@depressionsforeningen.dk

bøgerm.m.

Medicinsk sociologi

Et godt helbred ■ Sundhed er ikke blot den enkeltes anliggende, det påvirker også samfundet som helhed. Vi lever i en tid, hvor såvel epokegørende gennembrud som skandaler inden for det medicinske område, sundhedstrusler og problemer i sundhedsvæsenet påkalder sig både politisk og samfundsmæssig opmærksomhed. Forfatteren beskriver, hvordan sundhed og sygdom kan opfattes og forstås i det moderne samfund.

Michael Bury "Sundhed og sygdom" Akademisk Forlag, ISBN 978 87 500 3908 2, 179 sider. Pris: 249 kr.

Børn

Børnehøjde ■ Anerkendelsens og værdsættelsens betydning for barnets udvikling er af samme vitale vigtighed som solen for plantens vækst. Både voksne og børn vokser og styrkes, når selvværdet og selvilliden får bedre vækstbetingelser.

Red. Berit Hertz og Frank Iversen "Mere anerkendelse i børnehøjde" Dansk Psykologisk Forlag, 223 sider. Pris: 298 kr.

Voksne med ADHD

ADHD ■ Voksne med ADHD er meget forskellige med vidt forskellig prognose, livsmuligheder og eventuelle komplicerende vanskeligheder. Nogle er behandlingskrævende andre er ikke. Målgruppen for bogen er primært personer, som i deres arbejde kommer i berøring med ADHD.

Red. Per Hove Thomsen og Dorte Damm "Et liv i kaos" Hans Reitzels Forlag, ISBN 978 87 412 5026 7, 204 sider. Pris: 269 kr.

Lyt til kroppen

Stresshåndtering ■ Ved at lytte til kroppen kan man komme stressfølelsen til livs. Bogen giver en grundig og konkret vejledning i, hvordan vi også kan gøre noget ved det. Bag metoden ligger en viden om stress, som gør det muligt at nå ind bag symptomerne - denne viden og de konkrete bud på at lytte til kroppen adskiller denne bog fra de mange andre bøger om emnet.

Mai-Britt Schwab "10 bud på at lytte til kroppen – personlig stresshåndtering". Forlaget Frydenlund, 144 sider indb. + CD med øvelser. Pris: 229 kr.

Kræftdiagnose

Motion ■ Baggrunden for at lave denne DVD er, at det er svært for mange at komme i gang med et aktivt hverdagsliv efter en kræftdiagnose. To kræftpatienter fortæller, hvordan de har genfundet kræfterne ved hjælp af motion. Programmet varer 40 min., kroppen arbejdes igennem med stræk-, styrke-, balance- og udholdenhedsøvelser. Rehabiliteringscenter Dallund, 6489 11 34. Pris: 50 kr. inkl. forsendelse.

Evidensbaseret sygepleje

Ny udgave ■ Denne 2. udgave indeholder bl.a. to helt nye kapitler om implementering, kliniske retningslinjer og standardplejeplaner. Evidensbaseret sygepleje defineres i denne bog som både en holdning og en proces. Aina Willman, Peter Stoltz, Christel Bathsevani. Bearbejdet til dansk af Mette Spliid Ludvigsen "Evidensbaseret sygepleje – en bro mellem forskning og den kliniske virksomhed. Gads Forlag. 201 side. Pris: 245 kr.

Vi skal alle tænke rehabilitering

Tværfagligt samarbejde om rehabilitering er vejen frem. Men det kræver uddannelse, viser et projekt fra Himmerland

AF JOURNALIST NAIA BANG
FOTO LARS HORN

”Rehabilitering er en tværfaglig disciplin, og skal vi for alvor løfte rehabiliteringsopgaverne i samfundet, skal vi alle tænke rehabilitering. Så skal vi terapeuter fungere som aktive konsulenter, der eksempelvis klæder hjemmeplejen på til at tage aktivt del i rehabiliteringen. Vi vil gerne medvirke til at omdefinere hjemmehjælperens rolle fra at være den, der yder hjælp med personlig pleje og rengøring til i højere grad at være den, der støtter borgeren i forhold til den enkeltes livsmuligheder”.

Fysioterapeut Franz Bundgaard Larsen, der er afdelingsleder for fysioterapien på Sygehus Himmerland i Terndrup, er ikke bange for at drømme store drømme, når det gælder den rehabiliteringsopgave, der i dag i langt højere grad er lagt i hænderne på de nye kommuner. Sammen med kollegaen, afdelingssygeplejerske Jette Jensen - og i samarbejde med syv himmerlandske kommuner - er han nemlig i fuld gang med et kompetenceudviklingsprojekt omkring rehabilitering. Og det viser helt klart, at der er stor gevinst for alle i at tænke meget mere helhedsorienteret, når det gælder rehabiliteringsindsatsen. Men det er ikke uden problemer.

MINDSKER BEHOV FOR VARIG HJÆLP

Projektet er sat i gang i 2005 af Rehabiliteringsteamet på Sygehus Himmerland i Terndrup. Målet er at styrke den tværfaglige rehabiliteringsindsats i syv kommuner, blandt andet gennem kompetenceudvikling af plejepersonalet og styrkelse af hjemmehjælperens rolle.

I projektperioden, der løb frem til 31. december 2006, blev der holdt 10 kurser med i alt 210 deltagere, og der blev gennemført 53 hjemmehjælperforløb med borgere fra de medvirkende kommuner, hvor personalet fik løbende supervision undervejs. Der blev gennemført 180 besøg af rehabiliteringsteamet i borgernes hjem.

Kommunerne skal være klar over, at det tager tid at indarbejde nye arbejdsrutiner - og den tid må de bevilge", forklarer fysioterapeut Lisbeth Møller Christensen, Aalborg Kommune.

"Jeg er overbevist om, at der på lang sigt er penge at spare for kommunerne, hvis de i højere grad tænker rehabilitering ind i hjemmeplejen", understreger afdelingsleder for fysioterapien på Sygehus Himmerland i Terndrup, fysioterapeut Franz Bundgaard Larsen, der er den ene af to projektledere på 'Projekt Rehabilitering og apopleksi'.

- ▶ Projektet har vist, at kursus og hjemmerehabilitering øger rehabiliteringskompetencen hos sundhedspersonalet i primærsektoren. At det styrker borgerens rehabiliteringsproces - og på sigt mindsker behovet for langvarig, udefrakommende hjælp.

REHABILITERING - DET ER SPÆNDENDE

Men hvad siger personalet i hjemmeplejen til at skulle tage stilling til endnu en arbejdsopgave? Social- og sundhedsassistenterne Elly Bjerring og Tina Hviid, der begge arbejder på Hobro Alderdomshjem, har for nylig været på kursus i rehabilitering - og de er begejstrede. Ikke mindst for at få nogle flere redskaber at arbejde med i forhold til beboerne.

"Det er dejligt at få lov til at arbejde med det hele menneske - også det psykiske og det sociale - alt det, der har indflydelse på et godt liv", forklarer Elly Bjerring, der arbejder i en leve-bo-gruppe. Tina Hviid, der arbejder på en aflastningsafdeling, fortæller:

"Vi har for nylig fået nogle apopleksi-patienter på afdelingen, og her har jeg prøvet at arbejde med nogle af de øvelser, jeg lærte på kurset. Og det virker rigtig godt. Samtidig er det rart at vide noget mere om apopleksi og om hjerneskader mere generelt. Det er jo de skjulte handicaps, der er sværest at tackle, og jo mere vi ved, jo bedre kan vi hjælpe beboeren".

IND I GRUNDUDDANNELSEN

"Jeg har en beboer med dysfagi, og hun skal lave nogle

øvelser, hvor hun rækker tunge og sådan noget. Det fandt vi ud af, at det kunne vi jo lige så godt lave, mens hun var i bad. Så bliver tiden brugt godt", fortæller Tina Hviid og fortsætter:

"Jeg træner simpelt hen rehabilitering på en helt anden måde i dag, hvor jeg ved noget mere".

"Ja, vi lærte jo blandt andet, at man ikke altid kan gå frem efter den samme 'opskrift' - for nogle mennesker er det ikke nødvendigvis målet at komme op at gå. Det er spørgsmålet, hvad der giver livskvalitet for den enkelte", påpeger Elly Bjerring.

"Nu er man jo typisk visiteret til den enkelte borger - der for eksempel har apopleksi - men det handler jo i virkeligheden om at tage hånd om hele familien. Derfor mener jeg også, det er fint med en kompetenceudviklingsforløb som det, vi lige har været på - men i virkeligheden burde rehabilitering være en langt større del af vores grunduddannelse. Vi skal simpelt hen have det på rygraden", understreger Tina Hviid.

SUPER-BRUGERE

En af dem, der arbejder med rehabilitering i dagligdagen, er ergoterapeut Lene Brun, Sundhedscentret i Hobro.

"Det kompetenceudviklingsprojekt, som de seks kommuner og folkene på Terndrup Sygehus gennemfører, er både et nødvendigt og godt projekt. Jeg har arbejdet inden for området i mange år og har altid syntes, at det ville være godt, hvis hjemmeplejen kunne tage over der, hvor vi slipper borgeren", påpeger Lene Brun.

Hun er helt enig med Tina Hviid om, at social- og sundhedspersonalet ikke kan få for meget viden om rehabilitering.

"Det vil være godt at styrke rehabiliteringsdelen på social- og sundhedspersonalets grunduddannelse. Hjemmeplejen har brug for, at alle personalegrupper har forståelse for rehabiliteringen", påpeger Lene Brun og fortsætter:

"Desuden skal lederne nøje udvælge de personer, man nu sender på de her rehabiliteringsforløb. De skal bagefter fungere som superbrugere, der kan være med til at motivere kollegerne til at tænke rehabilitering ind i arbejdet. Og disse superbrugere bør i øvrigt også lønnes herefter".

Hverken Lene Brun eller Lisbeth Møller Christensen er bange for, at de en dag vil stå uden arbejde, hvis de er for dygtige til at lære fra sig til plejepersonalet.

"Vi skal hjælpe hinanden, og jeg bliver under ingen omstændigheder en dårligere terapeut af, at andre lærer noget af det, jeg kan", påpeger Lisbeth Møller Christensen. Lene Brun er helt enig:

"Nej, tværtimod! Jeg har en klar opfattelse af, at plejepersonalet kan bidrage med en masse - det vil på ingen måde udvande mine arbejdsopgaver. Til gengæld

vil det give en mere helhedsorienteret behandling - og en bedre flerfaglighed”.

PENGE AT SPARE - PÅ LANG SIGT

På Sygehus Himmerland i Terndrup tror Franz Bundgaard Larsen ikke, at kompetenceudviklingsprojektet vil betyde færre jobs til fysioterapeuter og ergoterapeuter fremover.

”Nej, tværtimod vil der uden tvivl være brug for flere terapeuter ude i kommunerne - ikke mindst som følge af den nye sundhedslov. Men derfor har vi stadig brug for at opkvalificere sundhedspersonalet i primærsektoren. Dels fordi det er væsentligt at gøre jobbet i hjemmeplejen mere attraktivt, hvis vi ikke skal stå med et alvorligt rekrutteringsproblem. Og dels bliver der stadig flere ældre - og vi skal sikre, at de er livsduelige, hele mennesker”, forklarer Franz Bundgaard Larsen. Han er overbevist om, at ‘man må bruge penge for at spare penge’.

”Hvis kommunerne bruger penge på opkvalificering af personalet - og hvis de i langt højere grad tør at tænke rehabiliteringen ind i hjemmeplejen, vil det uden tvivl koste penge i første omgang. Men på lang sigt er der mange penge at spare, når borgerne er mere livsduelige og dermed har mindre behov for hjælp”, forklarer Franz Bundgaard Larsen, der drømmer om den dag, hvor alle kommuner har en rehabiliteringsstrategi.

BUM SPÆNDER BEN

Ergoterapeut Lene Bruun oplever, at der blandt de medarbejdere fra hjemmeplejen, der har været på kursus i rehabilitering, er stor lyst og vilje til at tænke rehabiliteringen ind i dagligdagen.

”Det har hidtil ikke været noget problem i den gamle Hobro Kommune at få den nødvendige tid til, at hjemmeplejen kunne arbejde med rehabilitering. Men jeg fornemmer også, at BUM-ordningen - altså hvor man administrativt adskiller Bestiller - Udfører og Modtager - kan spænde ben for rehabiliteringsarbejdet. Det hører jeg fra kolleger i andre kommuner. Arbejder man i kommunen efter BUM-princippet, vil det stille krav om, at de, der visiterer, er meget opmærksomme på, at der bliver visiteret plejepersonale med særlig viden om rehabilitering til den borger, der eksempelvis udskrives fra sygehuset”, slår Lene Brun fast.

Fysioterapeut Lisbeth Møller Christensen er udførende fysioterapeut i den del af den nye Aalborg Kommune, der før nytår hørte under Sejlflod Kommune. Hun har base på Lykkeshøj Plejecenter i Kongerslev, der blandt andet huser en række trænings- og aflastningspladser.

Sammen med plejepersonalet har Lisbeth Møller Christensen deltaget på et af de kursusforløb, som er led i kompetenceudviklingsprojektet på Terndrup. Hun

er helt enig i tanken bag projektet men oplever også, at BUM spænder ben i praksis.

”Og så handler det om tid. Som terapeut skal jeg have tid til at lære fra mig - og plejepersonalet skal have tid til at indarbejde det. Det er jo ikke nok at sige ‘Nu skal Jens have lavet de her øvelser to gange om dagen’ - nej, personalet skal også forstå hvorfor. Det handler jo om det hele menneske og om at tænke rehabilitering ind i sit daglige arbejde. Det kræver tid. Her på Lykkeshøj har vi arbejdet med det i 12 år - og nu går det rigtig flot”, påpeger Lisbeth Møller Christensen. ■

FAKTA OM PROJEKTET

- Folkene bag ‘Projekt Rehabilitering og apopleksi’ er: Fysioterapeut Tina Kaas Jensen, ergoterapeut Jette Christoffersen, social- og sundhedsassistent Helle Rank, samt projektlederne; fysioterapeut Franz Bundgaard Larsen og afdelingssygeplejerske Jette Jensen.
- Projektet er støttet af puljemidler fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet.
- De syv medvirkende kommuner er Hobro, Hadsund, Mariager, Skørping, Arden, Sejlflod og Nørager.
- Som udgangspunkt handlede projektet kun om apopleksipatienter, men siden er det blevet udvidet til i praksis at omfatte alle typer patienter, der skulle gennem en rehabilitering.
- Projektet har fået grønt lys til at fortsætte, indtil region og kommunerne – forhåbentlig - får udarbejdet en mere varig aftale om det.

”Jo mere vi ved, jo bedre kan vi hjælpe beboerne”, slår social- og sundhedsassistent Tina Hviid, Hobro Alderdomshjem, fast.

Formandsvalg i regionerne

Den 1. oktober er sidste frist for opstilling af kandidater til formandsposterne i Danske Fysioterapeuters fem regioner. I Syddanmark genopstiller den siddende regionsformand ikke. Foreløbig har én kandidat meldt sig

AF JOURNALIST ANNE GULDAGER
FOTO NIELS NYHOLM

I mindst en af Danske Fysioterapeuters fem regioner skal medlemmerne vænne sig til en ny regionsformand. Den nuværende formand i region Syddanmark, Charlotte Fleischer, genopstiller ikke.

Det gør til gengæld formændene i de fire andre regioner, men alle steder eksisterer muligheden for at opstille modkandidater frem til den 1. oktober.

MODKANDIDATER STILLER IKKE OP

I bestyrelsen for region Syddanmark sidder blandt andre Marianne Skole, der for to år siden stillede op til kampvalg mod Charlotte Fleischer og Odd Hovden. Marianne Skole siger til Fysioterapeuten, at hun ikke stiller op igen, da hun er et andet sted i sit liv og sin karriere i dag end for to år siden.

I stedet for står blandt andre hun bag en opfordring til tidligere hovedbestyrelsesmedlem og kredssekretær i Ribe amtskreds, Brian Errebo-Jensen, om at stille op. En opfordring, han efter en del overvejelse har sagt ja til.

Odd Hovden, der var blandt de opstillede i Syddanmark ved sidste regionsformandsvalg har som udgangspunkt ikke tænkt sig at stille op, siger han til

Husk sidste frist for
opstilling af kandidater til
regionsformandsvalget
1. oktober.

REGIONSFORMANDENS OPGAVER

De fem regionsformænd er lønnet og ansat på fuld tid. De varetager medlemmernes lokale, politiske interesser med udgangspunkt i den aktuelle politiske dagsorden i regionen. Opgaverne vedrører bl.a.:

- sundhedspolitik/synlighed
- kontakt til andre organisationer
- koordinering mellem sektorerne
- beskæftigelsesfremme
- lokal forankring/fastsættelse af lønpolitik
- regionale, faglige arrangementer
- lokal fagpolitisk kontakt til medlemmerne
- kontakt til patientforeninger
- udpegninger til råd og udvalg
- Regionsformændene er fødte medlemmer af Danske Fysioterapeuters hovedbestyrelse.

Charlotte Fleischer genopstiller ikke til posten som formand for region Syddanmark.

Brian Errebo-Jensen flankeret af den buket blomster, han modtog på repræsentantskabsmødet i november 2006, da han forlod hovedbestyrelsen. Nu er han muligvis på vej ind igen.

Fysioterapeuten. Men med en tilføjelse om, at "man kan jo altid skifte mening, og det rykker jo i en af og til".

FIRE GENOPSTILLER

I de fire øvrige regioner, Sjælland, Hovedstaden, Midtjylland og Nordjylland har de nuværende regionsformænd alle mod på at tage en tørn mere. Og endnu er der ikke forlydende om modkandidater til hverken Lise Hansen, Tine Nielsen, Tina Frank eller Tina Lambrecht.

Lise Hansen var for to år siden i kampvalg med Jon Ahrensboel, der dengang forkyndte, at han ville være parat igen, men han har siden skiftet mening.

"Jeg havde en klar forventning om at genopstille. Men jeg har et arbejde, der er i voldsom udvikling, og som jeg finder virkelig interessant og udfordrende. Derfor stiller jeg ikke op til regionsformandsposten i denne omgang".

Dermed dog ikke sagt, at der ikke kan komme flere

kandidater til, både på Sjælland og i de fire andre regioner inden fristens udløb den 1. oktober. ■

REGIONSFORMANDSVALG

Fristen for opstilling af kandidater udløber den 1. oktober. Kandidaternes navne offentliggøres umiddelbart efter på fysio.dk. Hvis der i en region opstiller mere end én kandidat, skal der være skriftlig afstemning i december måned. Regionsformændenes funktionstid er to år fra den 1. marts 2008.

Anmeldelse af kandidater skal ske skriftligt til: Danske Fysioterapeuter, Nørre Voldgade 90, 1358 København K eller pr. email til sekretariatleder Elisabeth Haase, eh@fysio.dk

Kom i gang Danmark

Danmarks Radio sætter med inspiration fra Danske Fysioterapeuter gang i Danmark

AF POLITISK KONSULENT ANN SOFIE ORTH

Hvorfor er der ikke morgengymnastik i radioen mere? Sådan lød spørgsmålet fra Danske Fysioterapeuter til Danmarks Radio i januar måned, og derfra blev ideen udviklet frem til den massive satsning på motion, som DR satte i gang den 10. september.

I hele forløbet har Indenrigs- og Sundhedsministeriets Gang i Danmark-kampagne og Trygfonden bakket op om initiativet, som Danske Fysioterapeuter fik økonomisk støtte til at sætte i værk.

"Vi er meget glade for, at DR og Indenrigs- og Sundhedsministeriet greb ideen og sammen gik i gang med den store satsning for mere fysisk aktivitet", siger formand for Danske Fysioterapeuter Johnny Kuhr.

Dr.dk/motion bliver hele omdrejningspunktet i kampagnen, der først og fremmest henvender sig til de

Screendump fra dr.dk/motion

30-55 årige. Hele ideen bag sitet er, at man skal kunne dyrke motion hvor som helst og når som helst.

CAVALIER

Nyt tilbehør til Cavalier
 Aftagelig og justerbar hoftestyring, ryg/nakkestøtte, bordplade, kasse med låg evt. klargjort til talemaskine.

Petra by Connie Hansen
 Tel: +45 4819 5064 Fax: +45 4819 5066
 mail@petrabike.com www.petrabike.com

FIRE TIMERS VIDEO MED MOTION

Det er fysioterapeut Lotte Paarup, der giver gode bud på, hvordan man får motion ind i hverdagen, og på netstedet vil der både være et danseunivers, et legeunivers og et konkurrenceunivers. Sammenlagt vil der være fire timers video på dr.dk/motion, og brugerne kan selv sammensætte det hele i bidder, som det passer dem.

I radioen fokuserer DR på motion i udsendelserne "Formiddag på 4'eren" fra klokken 10-12 på P4. P3 hopper med på motionsbølgen senere i forløbet, og på DR1 beskæftiger det nye sundhedsprogram "Ha' det godt" sig også med motion, og hvordan man nemt kan komme i gang. Endelig udgiver DR også senere en dvd med alle motionstipsene.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der sammen med Trygfonden har sat fokus på fysisk aktivitet i bevægelsesåret Gang i Danmark 2007.

Kampagnen har fokus på fysisk aktivitet som en kilde til øget sundhed og velvære, og Danske Fysioterapeuter har i samme regi medvirket i "Vi cykler til arbejde"-kampagnen, ligesom foreningen sammen med Det Danske Haveselskab har lavet "Haven Det Grønne Motionsrum".

Endvidere medvirkede fysioterapeuter over hele landet den 16. september ved åbningen af nogle af de 500 motionsruter, som bejler til titlen Danmarks Bedste Motionsrute som et led i Gang i Danmark. ■

I samme båd

Kjærulff og Kebo Care er nu ét firma

Kjærulff og Kebo Care er fusioneret og hedder nu Handicare A/S. Kræfterne er samlet med et omfattende udvalg af produkter og et hold af konsulenter, der hver især er eksperter inden for forskellige produkt-områder. Vi er glade for at være i samme båd.

Hvem er Handicare? Handicare producerer og sælger tekniske hjælpemidler. Handicare har datterselskaber i en række europæiske lande samt Canada. Hovedkontoret ligger i Norge. **Hvilken konsulent skal jeg så have kontakt med?** Ring til den konsulent, du plejer at ringe til. Enkelte produkter skifter konsulent, og i de tilfælde vil konsulenten henvise dig til den nye konsulent. **Fortsætter I med de samme produkter?** Ja!

Handicare A/S
Jernholmen 41
2650 Hvidovre
Telefon 36 39 80 00

Handicare A/S
Ørkebyvej 6
5450 Otterup
Telefon 64 82 15 35

Tre trin til løsning af konflikter mellem ejere og lejere

Hovedbestyrelsen har netop godkendt en tretrins-strategi om rådgivning, mediation og voldgift i sager mellem ejere og lejere i praksissektoren

AF JOURNALIST ANNE GULDAGER
ILLUSTRATION GITTE SKOV

Fremover bør aftaler mellem selvstændigt praktiserende fysioterapeuter indeholde en mediation- og voldgiftklausul. Sådan lyder anbefalingen fra Danske Fysioterapeuter, der netop har lagt sidste hånd på regler om mediation og voldgift ved Danske Fysioterapeuters Voldgiftsret.

Som tidligere omtalt i Fysioterapeuten viser flere undersøgelser, at klinikejere hellere vil have lejere end ansatte, og at langt de fleste lejere hellere vil være lejere end ansatte. Men de samme undersøgelser viser også, at træerne ikke vokser ind i himlen af den grund.

Lejerne vil være lejere på ligeværdige vilkår, og det er den ligeværdighed, hovedbestyrelsen gennem det sidste år har forsøgt at genoprette ved en lang række tiltag af forskellig karakter. Herunder en revideret standardkontrakt og skærpede kollegiale bestemmelser med indførelse af sanktionsmuligheder og nedsættelse af et kollegialt råd.

På sit seneste møde tog hovedbestyrelsen så endnu et skridt med vedtagelsen af en såkaldt tretrins strategi: konfliktforebyggelse, konfliktbegrænsning og konflikthåndtering.

Strategien er ikke beregnet på praksissektoren alene, men det er her, at behovet vurderes som størst.

TRIN 1: KONFLIKTFOREBYGGELSE

I erkendelse af, at det kan være svært at rådgive to parter i samme sag, er foreningen ved at lægge sidste hånd på en aftale med en advokat-kæde om at etablere en gruppe af 10-15 advokater med ekspertise på sundhedsområdet, fordelt over hele landet. Ejere og lejere vil her kunne købe sig til rådgivning af hver sin advokat.

Der er ikke tale om, at aftalen erstatter en service, der tidligere er blevet leveret som en del af kontingentet til Danske Fysioterapeuter forklarer forhandlingskonsulent Jesper Farbøl. Tværtimod er aftalen indgået i erkendelse af, at der var en service, man ikke kunne yde. Ikke kun fordi begge parter er medlemmer af foreningen, men også fordi decideret rådgivning i forbindelse med etablering og drift af selvstændig virksomhed ligger uden for foreningens kerneområde og ville forudsætte, at selvstændigt erhvervsdrivende medlemmer betalte et kontingent, der var væsentligt højere end andre medlemmers.

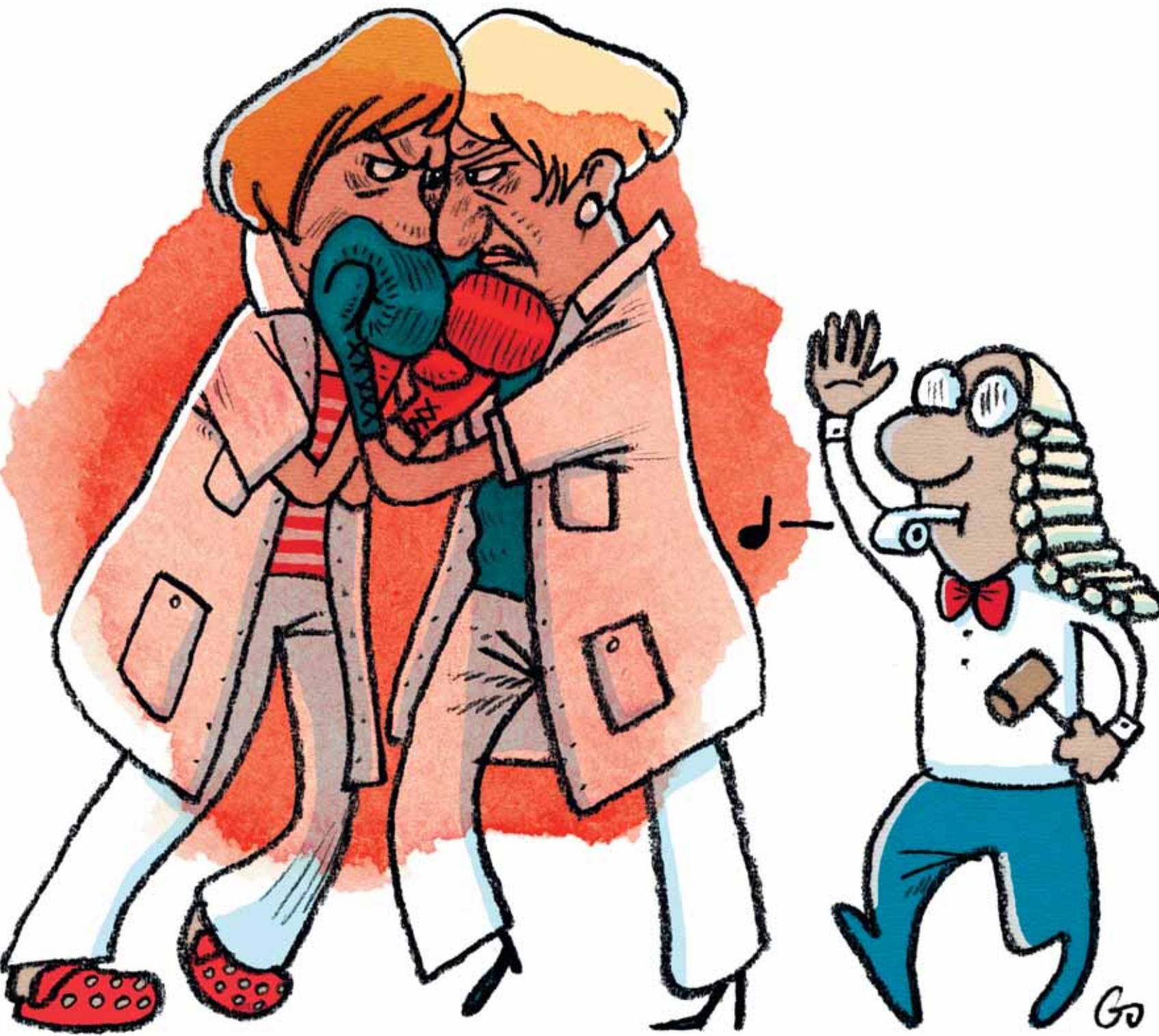
”Vi holder ikke op med at rådgive, men er en eller begge parter utilfredse, kan vi nu henvise til et sted, hvor de kan få en second opinion. De skal bare selv betale for den”, forklarer Jesper Farbøl.

Denne rådgivning vil eksempelvis dreje sig om indgåelse af kontrakt eller justering og genforhandling af eksisterende aftaler. Fordelen ved at søge rådgivning hos en af de advokater, der er med i Danske Fysioterapeuters aftale er, forklarer Jesper Farbøl, at vedkommende vil have indsigt i forholdene på praksisområdet og for eksempel i forvejen kende indholdet af foreningens standardkontrakt.

TRIN 2: KONFLIKTBEGRÆNSNING

Men uanset hvor meget rådgivningsekspertise, man allierer sig med, og hvor god en aftale, man får indgået, kan der være en mistelten eller to, man ikke får taget i ed. Jesper Farbøl giver et eksempel:

”Det er fornuftigt, at en ejer og lejer aftaler, hvornår hvem er på klinikken, for at få det hele til at glide. Men hvis en lejer skal være reelt selvstændig, må han ▶

- ▶ kunne holde fri enkelte dage ud over de aftalte uger, for eksempel for at deltage i forældres guldbryllup eller i foreningsarbejde. Men hvor går grænsen for, hvor mange dage på et år der er acceptabelt?"

Den slags spørgsmål giver anledning til uenighed og skal tages i opløbet, inden uenigheden bliver så stor, at parterne ender med at hive hinanden i retten. Men også her er Danske Fysioterapeuter undertiden kommet til kort, fordi der reelt mere har været brug for at få genoprettet dialogen end for juridisk vejledning.

Det har hovedbestyrelsen nu taget konsekvensen af med en anbefaling af, at kontrakter mellem selvstændigt erhvervsdrivende fysioterapeuter fremover indeholder en klausul om mediation og voldgift. Mediation er trin to

i konfliktforebyggelsen og kommer ind i billedet, når konflikten er der, men mens parterne stadig kan holde hinanden så meget ud, at de er interesseret i at finde en fælles løsning.

Forhandlingskonsulent Jesper Farbøl forklarer, at hensigten med mediationsaftalen er, at få parterne til at søge konflikten løst på et tidligere tidspunkt

end ellers.

"Al erfaring viser, at tidlig håndtering af en konflikt er afgørende for muligheden for fortsat samarbejde eller i det mindste for, at man kan blive enige om at gå hver til sit på en ordentlig måde".

I en mediation hjælper en uvildig person parterne til at forhandle sig frem til en løsning, de begge kan være tilfredse med. Jesper Farbøl forklarer, at erfaringen viser, at aftaler opnået ved mediation efterlevs i højere grad end retslige afgørelser, netop fordi det er parterne selv, der finder løsningen med mediators hjælp.

Mediationen betales af parterne selv, og det står enhver frit for selv at finde en mediator, men ønsker man Danske Fysioterapeuters hjælp til udpegningen, er der indgået aftale med en mediator med stor ekspertise, siger Jesper Farbøl.

TRIN 3: KONFLIKHÅNDTERING

Rakettens tredje trin er voldgift. Hvis en konflikt har udviklet sig i en grad, så parterne slet ikke kan være i stue sammen, og mediation derfor ikke er en mulighed, er der kun en retslig løsning tilbage. Her kunne en voldgiftssag komme ind i billedet, for eksempel i forbindelse med en ophævelse af kontrakten med påstand om misligholdelse.

Afgørelser ved Danske Fysioterapeuters Voldgiftsret træder i stedet for en retssag, men voldgiftsrettens kendelser er lige så juridisk bindende.

Der er flere fordele ved en voldgiftssag frem for en retssag, forklarer Jesper Farbøl. Dels er en voldgiftssag fortrolig, hvorimod offentlighed og presse som hovedregel har fri adgang til retssalene, og dels vil afgørelserne kunne træffes hurtigere end domstolsafgørelser, der ofte trækker ud i flere år. Og endelig inddrager voldgiften faglig ekspertise.

"I en retssag vil man se meget på retspraksis og måske finde præcedens i en tvist mellem to frisører. Men den slags sager har ikke nødvendigvis ret meget med fysioterapivirksomhed at gøre", forklarer han.

Man kan spørge, om man med etableringen af en fast voldgiftsret i Danske Fysioterapeuter ikke skyder spurve med kanoner, idet kun et lille fåtal af konflikterne mellem ejere og lejere er endt i retten.

Jesper Farbøl mener nej.

"Jeg tror, at man vil se, at der kommer flere sager. Ikke fordi etablering af voldgiftsretten er med til at skabe et problem, der ikke var der før. Men fordi den er med til at bringe et problem frem, der hele tiden har været der. Vi sænker den barriere, der hidtil har været for, at man kunne pleje sin ret".

Jesper Farbøl tror, at mange holder sig tilbage fra at kræve en retslig afgørelse, fordi "kun forbrydere ender i retten". Den barriere vil være fjernet med voldgiften, mener han.

"Fordi de fleste helst vil undgå en opslidende retssag, har det hidtil ofte været sådan, at det er den part med mest is i maven, der har kunnet slippe af sted med at være urimelig. Voldgiften vil gøre det lettere

fakta om...

Du kan finde mere om reglerne vedrørende mediation og voldgift ved at gå ind på [fysio.dk->praksis/privat->på klinikken->kontrakter](http://fysio.dk->praksis/privat->på_klinikken->kontrakter) og skemaer

Jesper Farbøl

og ikke mindst hurtigere at få truffet en retfærdig afgørelse”.

LEJER: DET ER UDE AF PROPORTIONER

Jeppé Albér er lejer og vil af de fleste være kendt fra debatten på fysio.dk. Han hilser intentionen i at ville gøre noget ved problemerne velkommen, men mener ikke det løser det grundlæggende problem.

”Det er positivt, at man fra Danske Fysioterapeuters side har indset, at der er et problem. Et tiltag, hvor man forsøger at få parterne i en konflikt til at indgå i en dialog om kernen i tvisten, er positivt. Men en ny kontrakt og skærpede kollegiale bestemmelser ændrer ikke på, at det er ydernummerejer der sidder med taktstokken. Danske Fysioterapeuter har således ikke ønsket at tage fat om nældens rod. Derfor er det også i mine øjne skønne spildte kræfter med alle de tiltag, som foreningen har iværksat”, siger Jeppé Albér, der kritiserer, at det er parterne selv og ikke foreningen, der skal betale for mediation og rådgivning.

”Ideen om voldgiftsretten, finder jeg yderst interessant. Her må jeg erkende, at jeg bliver en anelse mistroisk omkring de bagvedliggende motiver. Jeg er enig med Jesper Farbøl så langt, at en forholdsvis hurtig afgørelse på en tvist er ønskelig. Men her ophører enigheden så også. Set i lyset af den langvarige debat om ejer/lejer forholdene, hvor Danske Fysioterapeuter har stukket hovedet i busken og ikke ønsket at deltage og svare på direkte spørgsmål fra medlemmerne, kunne man mistænke, at det egentlige motiv for oprettelsen af en voldgiftsret er at lægge låg på debatten uden et reelt ønske om at imødekomme lejernes krav om ligeværdighed, demokrati og retfærd”.

Jeppé Albér tilføjer, at et stort problem ved voldgiftsager er økonomien for de involverede parter.

”Jeg tror ikke, at dette gør det lettere at pleje sin ret – tværtimod. Når en lejer finder ud af, at såfremt han skulle tabe en eventuel sag, skal han udover de almindelige sagsomkostninger også dække udgifterne til dommerens løn, vil det afholde ham fra at gå denne vej. Voldgiftsager kan bruges i forbindelse med store,

økonomisk tunge virksomheder, hvor vi taler om millionbeløb. I fysioterapiverdenen, hvor eksempelvis en tvist handler om 75.000 kr., kan man risikere at taberen ender ud med at skulle betale flere hundrede tusinde kroner til sagsomkostninger og dommerens vederlag. Det er helt ude af proportioner”.

Hertil lyder Jesper Farbøls kommentar, at voldgift generelt set ikke er billigere end almindelige retssager.

”Men hvis en sag ankes til landsretten, vil retssagen være dyrere, mens voldgiftsager i sammenligning med en byretssag alene nok er dyrere, da voldgiftsdommernes honorar er større end retsafgiften. Men vi taler ikke om større forskelle”.

Ifølge Jesper Farbøl er den største udgift ved retssager egen advokats honorar, der beregnes ud fra en timeløn, og selv en vundet sag kan give underskud, fordi domstolenes takster for tilkendte sagsomkostninger er meget mindre end de faktiske udgifter.

”Voldgift ved Danske Fysioterapeuters Voldgiftsret vil forhåbentlig medføre, at sagerne skæres mere til, så der ikke fremføres overflødige argumenter. Sagkundskaben i dommerpanelet skulle gerne tøjle ▶

HVAD ER VOLDGIFT

I dansk ret afgøres civile tvister ved domstolene, men en anden mulighed er voldgift, og afgørelser truffet ved private voldgiftsretter har været accepteret og anerkendt gennem århundreder.

Mens man kan ”trække hinanden i retten”, er voldgiften frivillig, forstået på den måde, at parterne skal være enige om at lade tvisten afgøre ved voldgift eller have en forudgående aftale om, at eventuelle fremtidige tvister afgøres ved voldgift. Danske Fysioterapeuter anbefaler en sådan aftale i form af en mediation- og voldgiftsklausul i kontrakten mellem selvstændigt erhvervsdrivende fysioterapeuter.

Voldgiftens afgørelser er bindende på samme måde som en retssag.

Region Midtjylland: Nyt regionalt samarbejde om børnefysioterapi

ARBEJDSGRUPPE ■ Regionsbestyrelsen i Region Midtjylland har nedsat en arbejdsgruppe blandt børnefysioterapeuter, som kigger nærmere på organiseringen af fysioterapi til børn, muligheder for vidensdeling, netværk blandt terapeuterne samt ressourcer til børneområdet generelt. Arbejdsgruppen tager blandt andet initiativ til at etablere halvårslige netværksmøder, som er åbne for alle børne terapeuter i regionen, og som har et fagligt omdrejnings-

punkt, f.eks. et oplæg om en behandlingsmetode.

På midtjylland.fysio.dk kan du finde invitation til det første regionale netværksmøde i efteråret, så snart datoen er på plads. Her kan du også læse referater fra de to møder i arbejdsgruppen. Arbejdsgruppen består af børnefysioterapeuter fra kommune, hospital, specialinstitutioner og praksis og udvides fremover med tre ergoterapeuter. *Midtjylland.fysio.dk*

- ▶ advokaternes uvane med at fremføre ethvert marginalt eller urealistisk synspunkt i stedet for blot at anvende de vigtigste argumenter. På denne måde vil advokatudgiften blive begrænset, og voldgiftsdommernes tidsforbrug holdt nede. Vi kan dog ikke love, at dette vil gøre voldgiften væsentligt billigere end en retssag", siger Jesper Farbøl.

KLINIKEJER: DET HANDLER OM VÆRDIER

Klinikejer Grethe Jensen hilser initiativet med mediation og voldgift velkommen, men mener, at det først og fremmest løser det organisatoriske problem i Danske Fysioterapeuter og ikke de grundlæggende problemer på klinikkerne. I hendes optik er problemet dog et andet, end det Jeppe Albér skitserer og heller ikke et, der kan løses i et juridisk system.

"Overordnet handler det ikke om jura, men om holdningen til det at være i et team med et fælles ansvar over for den opgave, man løser for sygesikringen uanset om man er ejer eller lejer", siger Grethe Jensen.

Hun mener, at udfordringen – for både ejer og lejer – ligger i at sikre at alle har det godt. At få defineret de bløde værdier og de fælles holdninger, men også at få talt om, hvad en sund økonomi er.

"Der er ingen tvivl om, at nogle lejere føler sig behandlet som tyende- hvilket skal ophøre! Men samtidig er der også i debatten på fysio.dk nogle lejere som mener, at klinikejere har en meget stor indtjening på deres bekostning. Det er en diskussion man må tage hjemme på klinikken og ikke i fælles forum, hvor der går mudderkastning i det".

Grethe Jensen fortæller, at der på hendes klinik er en gensidig aftale om, at man holder fælles frokostpause og i det hele taget sætter tid af til hinanden. "Der er mødepligt til vores møder, og man kan sige, at vi her er inde at pille ved selvbestemmelsen, men det er et valg vi har truffet kollektivt. Det at fungere som et team og en helhed kan ikke skrives ind i en standardkontrakt, og er kemien mellem to personer dårlig, kan juraen ikke bruges til en snus. Gensidig respekt og at behandle hinanden ordentlig er vejen frem", mener Grethe Jensen. ■

Nyt look til Måleredskaber

www.maaleredskaber.dk er en sektion af Danske Fysioterapeuters forskningshjemmeside, hvor du kan finde test og måleredskaber, der anvendes inden for fysioterapien. Siden har netop fået et løft for at gøre den mere brugervenlig og relevant.

Det betyder blandt andet, at måleredskaberne er blevet inddelt i de otte fysioterapeutiske specialer: geronto-geriatri, pædiatri, neurologi, psykiatri og psykosomatik, idræt, rehabilitering, muskuloskeletale lidelser og sundhedsfremme og forebyggelse. Således at man bedre kan bruge siden, selvom man ikke har en specifik test i tankerne. Samtidig er nye piktogrammer og faktabokse med til at give et hurtigere og bedre overblik.

Hvert måleredskab er præsenteret med en kort beskrivelse, og hvor det er muligt, linkes der til en testmanual, der trin-for-trin forklarer, hvordan testen udføres.

Klik ind på www.maaleredskaber.dk

Fysioterapi, akupunkturkurser og alternative læger

Betegnelsen "Danske Fysioterapeutiske Akupunktører" er begrebsforvirrende, mener Danske Fysioterapeuters Faggruppe for Akupunktur

DEBATINDLÆG AF:

OLE ANDERSEN, FORMAND FOR DANSKE FYSIOTERAPEUTERS FAGGRUPPE FOR AKUPUNKTUR (DFFA)

Dansk Medicinsk Selskab for Akupunktur er i krise – de kan i disse moderne tider ikke længere "trække" kursister til deres akupunkturkurser, som tager udgangspunkt i et "alternativ" tankesæt. Læger, der i dag ønsker at anvende akupunktur, søger primært den videnskabelige vej via kurser ved Dansk Selskab for Evidensbaseret Akupunktur ved Palle Rosted.

Derfor udbyder en gruppe af alternative læger med rod i Dansk Medicinsk Selskab for Akupunktur nu akupunkturkurser, som annonceres i Fysioterapeuten under betegnelsen: "Danske Fysioterapeutiske Akupunktører". Disse læger har akupunkturkurser som levebrød - bl.a. via uddannelse af både lægfolk og læger i akupunktur, som er baseret på alternative tankegange.

I Danske Fysioterapeuters Faggruppe For Akupunktur (DFFA) mener vi, at disse lægers anvendelse af ordene "Danske Fysioterapeutiske" i deres markedsføring er uheldig og begrebsforvirrende for medlemmerne i foreningen af Danske Fysioterapeuter.

Danske Fysioterapeuter bør forholde sig til, hvordan der annonceres i vores fagblad og rimeligheden i, at en faggruppe under Danske Fysioterapeuter bliver plagieret navnemæssigt af alternative behandlere, der vil sælge kurser til fysioterapeuter via annoncering i vores fagblad.

SVAR FRA:

FORMAND JOHNNY KUHR

Kære Ole Andersen

Jeg vil ikke vurdere det faglige indhold i de kurser, som dit indlæg omhandler. Men jeg er enig med dig i, at brugen af navnet Danske Fysioterapeutiske Akupunktører er uheldig, da navnet kan forveksles med Danske Fysioterapeuter eller Danske Fysioterapeuters Faggruppe for Akupunktur. Derfor har jeg på foreningens vegne henvendt mig til kursusudbyderne og opfordret dem til at benytte en anden betegnelse for at undgå forvekslinger.

Ironman Performance Gel hæl
Varenr. 42-804
Onesize
Vejl. pris kr. 99,-

Ironman Performance Gel forfod
Varenr. 42-903
Onesize
Vejl. pris kr. 99,-

Ironman Performance Gel hæl cup
Varenr. 42-721
S/M, M/L
Vejl. pris kr. 139,-

Ironman Total Support
Ny topmodel i Ironman serien. Sålen er foret med Antimicrobial-materiale hvilket betyder lav friktion, der nedsætter risiko for vabeldannelse. Sålen formes individuelt for optimal støtte.
Varenr. 39-313 Str. 1-6
Vejl. pris kr. 299,-

Aserve massageolie/creme
Varenr. 3005
500 ml dåse/flaske
Vejl. pris kr. 109,-

Sport Medical Products
aserve®
www.a-serve.dk
Tlf. 87 242 111 • Fax 87 242 113

Aserve samarbejder med AcupunctureShop

God og grundlæggende bog på norsk

Anmeldelse ■ Første skritt – undersøkelsesmetoder for fysioterapeuter. May L.T. Ringvold, Anne Riiser Svensen og Knut Fyrand. Fagbokforlaget, 2006, ISBN-13:978-82-450-0427-4. 239 sider. Pris: 415 kr. inkl. moms

Formålet med denne bog er at give fysioterapeutstuderende en grundlæggende indføring i den kliniske undersøgelse af muskuloskeletale lidelser. Bogen er velstruktureret og præsenterer emnet på en god og pædagogisk måde. Bogen bidrager med en klinisk synsvinkel, som foregår ved at integrere relevant viden fra anatomi, biomekanik, patologi, differentialdiagnostik og de vigtigste grundlæggende undersøgelsesteknikker. Denne integration må givetvis lette processen for indlæringen af de forskellige emner.

Tilgangen er præget af den norske "manuel terapeutiske" og idrætsmedicinske tilgang. Den kliniske orientering ses ved, at bogen er et "sammenkog" af relevant viden fra flere andre bøger, som normalt bruges som lærebøger: Ombregt/Cyriax, Kaltenborn, Chaitow, Kapandji, Hoppenfeld, Kendall, Magee, Butler m.fl.. Bogen gennemgår systematisk kroppens forskellige regioner og udmærker sig ved også at have tre kapitler med fokus på den kliniske undersøgelse af lænd, brystryg og nakke. Bogen giver læseren et reelt og nuanceret billede af de grundlæggende elementer i den kliniske proces. Den falder derfor på et tørt sted for den studerende, som har brug for et godt overblik over processen eller kan være en hjælp for den erfarne fysioterapeut, som har brug for en genopfriskning af de ikke uvæsentlige elementære detaljer. Bogen begrænser sig til de grundlæggende kliniske undersøgelser af muskler, nerver og led og kommer kun ganske let ind på de vigtige elementer, der hører med til en moderne klinisk smerteanalyse.

Bogen hviler på andre kendte lærebøgers tilgang til det muskuloskeletale felt og trækker dermed på den brede og solide erfaring, der er på området. Forfatterne har sat fokus på klinisk erfaring og praktiske færdigheder og har eksempelvis nedprioriteret den ellers optimale anvendelse af primære litteraturreferencer. Bogens forfattere fremhæver vigtigheden i, at studerende kan tilegne sig faglig kundskab og viden på deres eget sprog, hvilket man skal tænke over, inden man køber en bog på norsk. Det bør dog ikke volde problemer, da bogen er skrevet i et letlæseligt sprog.

ANMELDT AF BJARNE RITTIG-RASMUSSEN, MMEDSC, SPECIALIST I MUSKULOSKELETAL FYSIOTERAPI

Total workshop

Anmeldelse ■ Total stabilitetstræning. Joanne Elphinsten. Forlag: Sisu Idrottsböcker. ISBN 91-85433-09-8. Pris 359 sv.kr.

Total stabilitetstræning er den svenske oversættelse af en bog skrevet af den australske fysioterapeut Joanne Elphinston, nu bosiddende i Storbritannien. Joanne Elphinston har beskæftiget sig med stabilitetstræning og idrætsudøvere i mange år og har tidligere skrevet en bog om stabilitetsøvelser udført på den store træningsbold. Denne gang er der altså tale om total stabilitetstræning. Men hvad dækker dette begreb egentlig over? Ifølge forfatteren er stabilitet i denne sammenhæng kroppens evne til at håndtere kræfter på en effektiv måde. Men netop i forbindelse med håndtering af eksterne og interne kræfter må der siges at være mange andre begreber end stabilitet, der trænger sig på. Eksempelvis biomekanik, vævstyper, vævsegenskaber, mobilitet, timing, koordination osv.? Bogen handler da også om nogle af disse emner og er en indføring i forfatterens mange års personlig erfaring, overvejelser og faglige standpunkt som fysioterapeut i forhold til behandling af idrætsudøvere med belastningsrelaterede problemstillinger i bevægeapparatet.

Det er altid interessant at få et indblik i erfarne og dygtige fysioterapeuters kliniske ræsonering og tilgang til deres patienter. På denne måde fungerer bogen fint med en masse kliniske eksempler. Desværre forsøger bogen at give indtryk af, at den bygger på et forskningsbaseret grundlag. Der refereres flittigt til den grundforskning som omhandler transversus abdominis og andre såkaldt "lokale" stabilisatorer, og deres motoriske reaktion i forbindelse med smerte. Det er desværre en udbredt misforståelse, at grundforskning skal diktere behandlingstiltag. Det er derfor også slående, at der blandt bogens godt og vel 80 referencer optræder meget få randomiserede, klinisk kontrollerede forsøg. På denne baggrund mener jeg heller ikke, at bogen egner sig til uddannelse af fysioterapeuter, dertil er dens konklusioner for søgte og for poppede.

Bogen forsøger at sælge varen ved at associere et behandlingskoncept med videnskabelig forskning. Hvorfor ikke være ærlig og forsøge at sælge bogen på baggrund af det, den er, en praktisk og erfaringsbaseret tilgang til behandling af patienter med idrætsmedicinske problemstillinger. Det, mener jeg absolut ikke, er nogen skam, da bogen på ingen måder er uinteressant i forhold til velkendte kliniske problemstillinger. "Total stabilitetstræning" er efter min mening "total workshop", hverken mere eller mindre.

ANMELDT AF KRISTIAN THORBORG, FYSIOTERAPEUT, M. SPORTSPHYSIO, SPECIALIST I MUSKULOSKELETAL FYSIOTERAPI OG IDRÆTSFYSIOTERAPI

KALENDER

Her annonceres møder samt bringes nyt fra regioner, faggrupper, fraktioner m.fl.

Materiale bedes sendt på email:
redaktionen@fysio.dk
 eller med post til:
 Danske
 Fysioterapeuter
 redaktionen
 Nørre Voldgade 90
 1358 København K.

Yderligere oplysninger:
 Jonna Søgaard Harup
 tlf.: 33 41 46 32
 fax: 33 41 46 14

Fysioterapeuten nr. 18
 udkommer 19. oktober

Deadline 4. oktober

Fysioterapeuten nr. 19/20
 udkommer 16. november

Deadline 1. november

REGION NORDJYLLAND

■ DET SANSENDE MENNESKE

Ovennævnte foredrag som annonceret i fagblad nr. 15 side 32 har fået en forkert mailadresse til den skriftlige tilmelding:

Den rigtige mailadresse er: midt-nord@etf.dk og tilmeldingsfristen er stadig den 31. oktober.

REGION SYDDANMARK

■ AFLYST

Møde for børneergo- og fysioterapeuter

4. møde om Cerebral Parese

Tid: Onsdag den 24. oktober kl. 19 – 22.

Sted: Kolding Sygehus, Auditoriet, Indgang 6 (etagen under terapiafd.)

■ KOM OG BLIV KLOGERE PÅ DIN PENSIONSORDNING I PKA
Pensionskassen for Ergoterapeuter og Fysioterapeuter
 - Ved du, hvordan du er dækket i pensionskassen?
 - Ved du, hvornår du skal kontakte os, hvis du:
 • går ned i arbejdstid?
 • fratræder din stilling?
 • bliver syg?
 • skal have alderspension?

- Ved du, hvad der sker, hvis du ikke har fortalt os, hvem der skal have udbetalingerne, når du dør?
 - Ved du, at din pensionskasse er medejer af PKA+?
Sted: Møllemærsk 29,1,

Aabenraa.

Tid: Onsdag den 26. september kl. 19 til ca. 21.30 på 1. sal.

Det er en god ide, hvis du tager din pensionsoversigt med til mødet.

Efter mødet er der tid til, at du kan få svar på de spørgsmål, som du føler, kun vedrører dig og din pensionsordning.

Af hensyn til servering og materialer, skal du tilmelde dig på amel@sbs.sja.dk senest 24. september.

Har du spørgsmål, kan du kontakte Anne Mette Langgaard tlf.: 2895 2808.

REGION MIDTJYLLAND

■ DIALOGMØDE

Vil du høre om Sundhedskartelletts forventninger til de kommende overenskomstforhandlinger? Mød og snak med to af forhandlerne, nemlig Connie Kruckow, formand for Sundhedskartellet og Dansk Sygeplejeråd samt Ghita Parry, formand for Kost- og ernæringsforbundet.

Tid: Torsdag den 27. september kl. 17 – 20.

Sted: Herning kongrescenter, Østergade 37, Herning

Tilmelding: mail: midtjylland@fysio.dk, senest den 25. september.

Pris: Gratis adgang. Der vil undervejs blive serveret sandwich. Mødet er åbent for alle medlemmer af organisationer tilknyttet Sund-

hedskartellet i Region Midtjylland.

■ STORMØDE

for ergo- og fysioterapeuter, der arbejder med psyk./fys. udviklingshæmmede

Emne: Oralmotorik - Castillo Morales og FOTT.

Sted: Specialbhv. Skovbrynet, Hestehavevej 10, 8270 Højbjerg.

Tid: Tirsdag den 9. oktober kl. 9 -12.

Tilmelding: senest den 8. oktober kl. 12 på tlf. 8627 3788.

FAGFORA FAGGRUPPER

■ GENERALFORSAMLING

Tid: Lørdag den 27. oktober kl. 9.45 – 10.45.

Sted: Klinikbygningen – Emil Aarestrup Auditorierne Odense Universitetshospital, Sdr. Boulevard 29, Odense C.

Punkter på dagsorden:

- 1) Valg af dirigent
- 2) Beretning fra bestyrelsen
- 3) Fremlæggelse af det reviderede regnskab
- 4) Indkomne forslag
- 5) Fastsættelse af kontingent
- 6) Valg af bestyrelsesmedlemmer, suppleanter og revisor
- 7) Evt.

Forslag der ønskes behandlet på generalfor-

samlingen, skal indsendes til bestyrelsen senest 12. oktober 2007.

Generalforsamlingen vil i år blive afholdt som en del af en temadag.

Temaet er:

Forskning med relation til neurorehabilitering – hvilke konsekvenser har det for den fysioterapeutiske intervention?

Program:

09.15 – 09.45

Indskrivning og morgenmad.

09.45 – 10.45

Generalforsamling.

11.00 – 12.00

Opdateret viden indenfor neurofysiologi herunder begrebet spasticitet.

Hvilke konsekvenser har det for den fysioterapeutiske intervention v/ Jens Bo Nielsen, Professor, Dr.Med.Sci:PhD (DK).

12.00 – 13.00 Nye teknologiske muligheder i neurorehabilitering. Hvilken betydning har det for den fysioterapeutiske intervention v/ Thomas Sinkjær, Professor, MSci. E.E.; PhD.; Dr.Med. (DK).

13.00 – 14.00 Frokost.

14.00 – 15.00 Rehabilitation treatment schedules.

Enabling research into under evaluated conventional interventions.

15.00 – 15.30 Kaffe samt frugt/kage

15.30 – 16.30 Paneldiskussion

Sporg: 1. og 2. indlæg vil være på dansk. 3. indlæg samt paneldiskussion på engelsk.

Indskrivning: Kun mellem klokken 9.15 og 9.45.

Pris: Temadagen er gratis for medlemmer af Neurologisk Faggruppe (indmeldt senest 30. september). Prisen for fysioterapeuter som ikke er medlemmer er 500 kr.

Tilmelding: Skal ske senest den 1. oktober på vores hjemmeside. Din tilmelding er bindende.

Betalingsfrist 17. oktober. Medlemmer har fortrinnsret.

Efter tilmeldingsfristen er udløbet vil du modtage et program for dagen.

Læs mere om arrangementet på: www.neurofysioterapi.dk

■ STABILITETSTRÆNING FOR RYGGEN

Temadag om stabilitets-træning for ryggen med fokus på holdtræning

Kom til en temadag, hvor du får og giver ny inspiration til dine fysioterapeutkollegaer i vandet.

Temadag har fokus på udnyttelse af vandets fysiske egenskaber til træning af rygge. Holdtræningen kommer også i fokus, da det oftest er i det regi træningen foregår. Der vil være en blanding af teori og praktik – husk badetøj og håndklæder!

Tid: Søndag den 4. november Kl. 10 – 16.30.

Sted: Lokalcenter Møllestien, Grønnegade 10, Århus C.

Pris: 850 kr.

Indhold:

- Udnyttelse af vandets egenskaber i stabilitets-træning.
- Overvejelser i.f.m. hold-træning.
- Aktiviteter med fokus på stabilitet i holdtræningssammenhæng.
- Udveksling af erfaringer fra egen hverdag

Målgruppe: Fysioterapeuter.

Man skal være medlem af Faggruppen for Bassinterapi. (250 kr.).

Max. deltagerantal: 14.

Undervisere: Faggruppen for Bassinterapi.

Tilmelding: Senest mandag den 8 oktober til Anne Downey, mail: anne.downey@mail.tele.dk eller tlf. aften: 3860 9565.

Tilmelding er bindende efter tilmeldingsfristen den 8. oktober.

KONGRESSER
KONFERENCER

■ VOLD I FAMILIER
MED HANDICAP

- hvem gør noget – og hvad?

Tid: Mandag den 26. november kl. 9.30 – 15.45.

Sted: Nyborg Strand.

Yderligere oplysninger: Annie Bech, 5767 4646 anb@servicestyrelsen.dk

■ DE PÅRØRENDE -
DEN OVERSETE FAK-
TOR

Om de pårørendes rolle i rehabiliteringsindsatsen for mennesker med et betydeligt handicap

Tid og Sted: Ringsted Kongrescenter, torsdag den 1. november, kl. 9-16 - tilmeldingsfrist den 18. oktober.

Vingstedcentret v. Vejle, torsdag den 8. november, kl. 9-16 - tilmeldingsfrist den 25. oktober.

To konferencer sætter fokus på en hidtil overset gruppe i rehabiliteringsindsatsen for mennesker med et betydeligt handicap - nemlig de pårørende. Hvad betyder det at være pårørende til et menneske med et betydeligt handicap?

Hvordan påvirker det familiens tilværelse? Hvilke former for hjælp har de pårørende brug for? Hvilken hjælp tilbydes der fra det offentlige? Disse og mange andre spørgsmål og problemstillinger belyses grundigt og kritisk på konferencerne. Dagene er sammensat af en blanding af faglige input og erfaringsoplæg kombineret med workshops.

Se www.rehabiliteringsforum.dk, www.marselisborgcentret.dk, www.vfb.dk for det fulde program og tilmelding. Tilmelding foregår efter "først-til-mølle principet".

UDDANNELSE

OVERBLIK:

DFFA

Akupunkturkursus
side 35

Muskuloskeletal Fagforum

Dynamisk stabilitet og muskelbalance
side 36

Region Sjælland

Skuldertemadage
side 36

Danske Fysioterapeuter. Praksis/privat

Det personlige lederskab
side 36

Danske Fysioterapeuter. Faglig afdeling

Testning af fysisk kapacitet

side 37

Neurodynamics

side 37

Test og undersøgelser til børn

side 37

Doctor Natural

Mere effektiv behandling af slidgigt, sportsskader og inflammation

side 37

IAO

Osteopatuuddannelse

side 38

Jacob Nees & Martin Lauridsen

Leading Golf Practitioner

side 38

Natural Balance Pilates

Stott Pilates Uddannelse

side 38

Center for Fysioterapi og Træning

Kursus i IntraMuskulær Stimulering

side 38

ProAcademy

Stor Træningsbold-Terapi

side 39

Ultraljudskursus - skulder

side 39

Ultraljudskursus - knæ

side 39

NMT

side 39

Lotte Roerup

Instruktør uddannelse i Power Pilates

systemtræning

side 40

Danmarks Pædagogiske Universitets-skole

Masteruddannelse

side 40

Dansk Selskab for Sårheling

Sår hos cancerpatienter

side 40

Correction academy

MET teknikker

side 41

Organ teknikker

side 41

Led-manipulation til thorakalcolumna og

ribben

side 41

Led-manipulation til cervikalcolumna og

ct-overgangen

side 41

■ AKUPUNKTURKURSUS

Ønsker du at lære akupunktur, som kan anvendes i fysioterapeutisk praksis?

Så har Danske Fysioterapeuters Faggruppe for Akupunktur (DFFA) en akupunkturuddannelse på postgraduat niveau, som nu på 6. år uddanner fysioterapeuter i akupunktur.

Som undergruppe af "International Acupuncture Association of Physical Therapists" og Danske Fysioterapeuter er det DFFA vigtigste formål at arbejde med akupunktur ud fra de gældende videnskabelige og etiske retningslinjer. Dette sikrer at du får en moderne, seriøs, sundhedsfaglig og internationalt gældende akupunkturuddannelse. Kursusrækken består af tre grundkurser og to fordybningskurser. Målet for de første tre kurser er at give fysioterapeuten grundlæggende kompetencer i at behandle hyppigt forekommende lidelser med akupunktur. Herefter er der mulighed for at tage to fordybningskurser og eksamen. Denne eksamen bekræfter højeste kompetenceniveau inden for akupunktur (DipMedAc). Uddannelsen er af Danske Fysioterapeuter beregnet til 18 ECTS point.

Fysioterapeuten nr. 18

udkommer 19. oktober

Deadline 4. oktober

Fysioterapeuten nr. 19/20

udkommer 16. november

Deadline 1. november

Underviserne på uddannelsen har specialviden inden for klinisk akupunktur, fysioterapi og forskning: Bjarne Rittig-Rasmussen, MMedSc PT, musculo-skeletal specialist og PhD stud..

Ole Andersen, fysioterapeut, MPH og DipAc..

Aktuelle Kurser:

Kursus I: 26. - 28. oktober 2007, Hvidovre Hospital, tilmelding senest 10. oktober 2007.

Kursus I: 2.-4. november 2007, Skøping/Nordjylland, tilmelding senest 1. oktober 2007.

NB. Kurserne afholdes regelmæssigt på Regionshospital Horsens og Hvidovre Hospital.

Kursusoversigt, tilmelding og yderligere information om uddannelsen: www.fysioaku.dk

■ **DYNAMISK STABILITET OG MUSKELBALANCE - CERVICAL - 2 DAGE**

Kurset gennemgår den sammensatte biomekaniske undersøgelse og behandlings approach af bevægelsesfunktion for cervical columna. Dette bliver sat i relation til andre fysioterapeutiske tilgange. Kurset fokuserer på bevægeanalyse og genoptræning af den dynamiske stabilitet under low load.

Forudsætning: Intro Kinetic Control eller Dynamisk Stabilitet.

Sted: Rygcenter Fyn Ringe, Lindevej 5, Ringe.

Tid: 11. oktober kl. 8.30 og 12. oktober kl. 8.00.

Underviser: Flemming Enoch MSc, Dip MT, Specialist i muskuloskeletal fysioterapi/idrætsfysioterapi.

Pris: 2900 kr. incl. frokost.

Medlemmer af Muskuloskeletal Fagforum har fortrinsret.

Arrangør og kontaktperson: Kennet Blidegn,

kan kontaktes på mail: kennetb@hotmail.com

■ **SKULDERTEMADAGE FOR ERGO- OG FYSIOTERAPEUTER**

Hvad er de optimale forløbsbeskrivelser for neurologiske og ortopædkirurgiske problematikker i skulderregionen – hvilken rehabilitering skal disse grupper tilbydes?

Dag 1: Onsdag den 10. oktober.

kl. 9 -15 foredrag ved ergoterapeut Birgitte C. Gammeltoft.

Indhold:

- Skulderproblematik hos hemiplegipatienten.
- Undersøgelse af truncus, skulder og nakke ud fra nøglepunkter. Genoprette alignment, normalisering af tonus. Behandling af subluxation og smertefuld skulder.

Kl. 15.30-19.30 foredrag ved fysioterapeut Torben Blenstrup.

Indhold:

- Typiske rehabiliteringsforløb for de enkelte skulderoperationer.

Terapeutisk udredning, typiske dysfunktioner, relevant behandling/træning. Focus på forløb efter operative indgreb – tidsaspekt.

- Test/måleredskaber til vurdering af rehabiliterings effekten, funktions-test, subjektiv vurdering (spørgeskemaer mm).

Dag 2: Torsdag den 11. oktober.

kl. 8.30 – 14.30 foredrag ved overlæge Otto Falster Ortopædkirurgisk afd., Holbæk Sygehus

Indhold:

- Beskrivelse af skulderoperationer. Uddybning af genoptræningsvejledninger. - Konsekvenser for rehabiliteringen, komplikationer i.f.t. de enkelte operationforløb, faresignaler, røde/gule/blå flag.

Sted: SAMS konference og wellness Hotel, Vibehaven 500, Nykøbing F.

Pris: 3000,- incl. forplejning og internat på 5-stjernet conferencecenter.

Arrangør: Region Sjælland.

Kurset er åbent for alle medlemmer. Region Sjællands medlemmer har fortrinsret.

Kontakt omkring spørgsmål eller tilmelding:

Fysioterapeut Bonnie Skovgaard. mail: bskov@guldborgsund.dk Mobil: 2946 6612.

Ergoterapeut Mai-britt Reinhardt. mail: mare@guldborgsund.dk Mobil: 2147 9859.

Tilmelding samt betaling senest den 24. september.

■ **DET PERSONLIGE LEDERSKAB - ET LEDERUDVIKLINGSKURSUS.**

- Har du brug for at blive en bedre leder?
- Har du brug for at lære nye og effektive ledelsesværktøjer?
- Vil du styrke dine kommunikative evner i forhold til samarbejdet på klinikken?

Så skynd dig at tilmelde dig dette kursus, hvor du bliver klogere på din egen ledelsesstil og dit ledelsesrum.

Der er stadig ledige pladser.

■ TESTNING AF FYSISK KAPACITET

Idé og formål:

Testning af fysisk kapacitet er nødvendigt i mange sammenhænge, hvor fysioterapeuter arbejder. På kurset får deltagerne en teoretisk og praktisk gennemgang af forskellige test til måling af fysisk præstationsevne hos forskellige målgrupper. De forskellige test vil blive holdt op imod hinanden i forhold til fordele og ulemper samt relevans til de respektive målgrupper og øvrige testforhold. Der lægges vægt på, at kursusdeltagerne efterfølgende skal kunne anvende en del af de gennemgåede test i praksis. For de øvrige test gives anvisninger til, hvor yderligere oplysninger kan skaffes.

Målgruppe:

Fysioterapeuter der arbejder med sundhedsprofilering i relation til fysisk aktivitet samt fysioterapeuter der arbejder med præstationsoptimerende træning og rådgivning.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: 27. november 2007

Sted: Aktivt Velvære, Slagelse

Pris: Kr. 1.900,-. Inkl. forplejning. Eksternat

Deltagerantal: 21 fysioterapeuter

Tilmelding: Senest 26. september 2007

Underviser: Morten Zacho, cand.scient. Assisterende underviser og kursusleder Thomas Maribo, fysioterapeut, cand.scient.san.

Planlægning: Morten Zacho, Thomas Maribo og Susan Kranker, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter, sk@fysio.dk

■ NEURODYNAMICS – ADVANCED COURSE

- *Neurodynamics and pathoneurodynamics for patient with a lesion of the CNS*

Idé og formål:

Kurset henvender sig til de fysioterapeuter, der har gennemgået 2 ugers kursus i neurodynamik. Dette kursus har særlig fokus på hvordan neurodynamik integreres med andre behandlingskoncepter til neurologiske patienter som Maitland, Bobath og Affolter.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Målgruppe:

Alle fysioterapeuter fra både sekundær og primærsektor, hvor der arbejdes med hjerneskadede, apopleksipatienter, genoptræning m.m. Det forudsættes, at deltagerne har gennemgået det grundlæggende 2-ugers kursus i neurodynamik.

Praktiske oplysninger:

Tid: 18. – 22. februar 2008

Sted: Hvidovre Hospital

Pris: Kr. 7.600,- inklusiv forplejning. Eksternat.

Deltagerantal: 24 fysioterapeuter

Tilmelding: Senest 3. december 2007 på www.fysio.dk/kurser

Kursusprog: Engelsk

Undervisere: Nora Kern, fysioterapeut, Advanced Bobath Instructor, IBITA, Tyskland og Gerti Bucher-Dollenz, fysioterapeut, Maitland Instruktør, Schweiz

Planlægning: Elisabeth Berents, faglig konsulent, DF

Intensivt kursus

Mere effektiv behandling af slidgigt, sportsskader og inflammation

Evidensbaseret anvendelse af kosttilskud (Ortomolekylær medicin)

Hvorfor deltage i dette kursus?

1. Fordi du får langt bedre effekt når du kombinerer din *externe* (fysiske) behandling med *intern* medicinsk behandling (kosttilskud).
2. Fordi hundrede af dine kollegaer allerede i dag anvender evidensbaserede kosttilskud.
3. Fordi du bl.a vil blive undervist i den nyeste forskning indenfor skader i bevægeapparatet og inflammation.
4. Fordi du kan øge din indtjening.

Hvem kan deltage?

Privatpraktiserende fysioterapeuter, læger eller kiropraktorer.

Hvornår og hvor?

1.-3. november 2007
Louisiana Museum, Humlebæk
Pris: 2.500 kr.

Hvem underviser?

Læger, fysioterapeuter og andre medicinske fagpersoner

Hvordan tilmelder jeg mig?

Anne på tlf: 70230081
Mail: anne@doctorsnatural.dk

■ TEST OG UNDERSØGELSER TIL BØRN

OBS: Ny dato for dette kursus

Baggrund og idé:

Børn undersøges og behandles i alle regier, og efter kommunesammenlægningen re der kommet flere børn ud i kommunalt regi. Det er vigtigt at kunne undersøge børn grundigt med relevante test og kliniske undersøgelser, der er medvirkende til afdækning af barnets problemer. Desuden bør alle have kendskab til test, der måler effekt.

Test og undersøgelser til småbørn og større børn vil blive gennemgået på kurset: Kliniske undersøgelser, GAS, Bayley 3 – Motor Scales, AIMS, PEDI, Ashworth Scale, GMFM, GMFCS, Movement ABC. Desuden konditionstest og styrketest.

Movement ABC gennemgås på kursets sidste 1½ dag. De fysioterapeuter, der kan dokumentere, at de tidligere har gennemført et Movement ABC test kursus, behøver ikke at deltage i kursets sidste 1½ dag.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Målgruppe:

Fysioterapeuter i alle regier, hvor der arbejdes med børn

Praktiske oplysninger:

Tid: 3. – 7. marts 2008, hele kurset

3. - 6. marts 2008, uden Movement ABC - test

Sted: Hvidovre Hospital

Deltagerantal: 24 fysioterapeuter

Pris: Kr. 5.950,-, hele kurset. Eksternat. Inkl. forplejning

Kr. 4.950,- uden Movement ABC - test. Eksternat. Inkl. forplejning

Tilmelding: Senest 14. januar 2008 på www.fysio.dk/kurser

Planlægning: Elisabeth Berents, Danske Fysioterapeuter eb@fysio.dk

THE
INTERNATIONAL
ACADEMY OF
OSTEOPATHY
- IAO

OSTEOPATUDDANNELSE

Osteopati er en medicinsk videnskab som benytter sig af manuelle teknikker (mobilisering, manipulation, muskelenergi m.v.) til diagnose og behandling og som tror på gensidig påvirkning af muskel-skelet-systemet, det viscerale system og det kraniosacrale system. Osteopati er baseret på traditionelle medicinske fag som embryologi, anatomi, neurologi, fysiologi og patologi.

Kun hvis du er fysioterapeut eller læge, har du mulighed for at blive osteopat D.O. hos I.A.O. på 5 år og derefter tilføje en universitetsgrad i osteopatisk medicin.

Uddannelsen hos I.A.O. er en international certifi ceret uddannelse.

Tid: fredag, lørdag, søndag - (8 gange årligt med start 5. oktober 2007).

Sted: Københavns Fysioterapiskole, Universitetsparken 4, København.

Pris: 321 Euro pr. weekend inkl. kaffe og frokost

Deltagere: Maksimum 35

Undervisningen foregår på engelsk.

I.A.O. telefonnr: +31 226 34 03 22

I.A.O. e-mail: info@osteopathy.eu

Tilmelding på I.A.O.'s hjemmeside www.osteopathy.eu

BECOME A
LEADING GOLF PRACTITIONER
JOIN WORLD RECOGNISED EXPERTS FROM

THE GOLF ATHLETE

Your Golf Performance Experts are:

Michael Dalgleish - Sports Physiotherapy

Dr. Robert Neal - Biomechanist

Karen Harrison - Director of Golf Biodynamics

Proud Consultants to the:

Australian, NZ and UK PGAs.

YOU WILL LEARN ABOUT:

The Golf Swing: understand the golf swing from both a coach's & clinician's perspective.

Patho-mechanics of the Golf Swing: understand golf epidemiology along with age, sex and skill level difference & what you can do about it!

Physical Assessment of the Golfer: learn the skills required to become a leading golf performance practitioner.

3-D Kinematic Assessment: experience, understand and utilise the latest assessment and training tool.

Exercise Interventions: take home key programming strategies that will allow you to "build" better golfers

PRICE FOR BOTH DAYS : COST 2,200 Dkr

Courses include course notes, lunch, morning and afternoon tea.

Location/Dates:

30 th and 31 th October 2007

Furesø Golf Club, Birkerød, Copenhagen

Contacts:

Jakob Nees, physiotherapist Danish Golf Union, phone 28 45 40 90

Martin Lauridsen, physiotherapist Danish Golf Union, phone 28 45 40 96

Mail: neeslauridsen@hotmail.com

Stott Pilates® Uddannelse Fysioterapeuternes valg

Originalt koncept baseret på anatomiske og biomekaniske principper.

Hos os får du international certifikation i
Mat, Reformer, Cadillac, Chair & Barrels.

Godkendt af AF som uddannelse.

Efteruddannelsesprogram

Professionel tilgang, baseret på kvalitet og troværdighed.

Undervisningen foretages af certificerede Stott Pilates specialister.

Natural Balance Pilates®

Uddannelsessteder:

Århus: Thunøgade 19, baghuset 1. sal

København: Vestergade 20 C, stuen

PILATES

For mere info. ring til Århus, tlf: 8635 2403

Danmarks eneste Stott Pilates træningsstudie under license
www.naturalbalancepilates.dk - info@naturalbalancepilates.dk

Kursus i IntraMuskulær Stimulering (IMS-akupunktur) a.m. Gunn

Et evidensbaseret akupunkturkursus med udgangspunkt i Dr. Chan Gunn's undersøgelses- og behandlingsprincipper. IMS konceptet bygger på en klinisk og evidensbaseret indfaldsvinkel og læner sig derfor op ad vores daglige kliniske hverdag. IMS supplerer moderne koncepter, McKenzie og manuel terapi m.m. ift udredning og behandling. Kurset er et klinisk relevant og praktisk kursus med hovedvægten lagt på undersøgelse og behandling. Kursisten vil efter kurset kunne identificere og undersøge problemer ift. myofacielle smerte- og dysfunktionsproblematikker af neuropatisk/ radiculopatisk oprindelse samt behandle disse problemer via IMS. Der vil i forbindelse med kurset blive afholdt en anatomiprøve, med det formål at kursisten får optimeret sin anatomiske viden. Yderligere info om denne prøve efter tilmelding. Yderligere information omkring IMS konceptet kan findes på www.istop.org eller www.centerfys.dk

Målgruppe: Fysioterapeuter og læger med minimum 2 års klinisk erfaring.

Tid: den 26.-27.-28. oktober. Fredag 13-19, lørdag 9-18 og søndag 9-17.

Sted: Center for Fysioterapi og Træning Strandkærvej 20b 8700 Horsens

Undervisere: Torben Eriksen, Fysioterapeut Cert. MDT, Cert. IMS
Martin D. Christensen, Fysioterapeut Cert. MDT, Cert. IMS
Lab. Assistent

Tilmelding og betaling senest den 8 oktober 2007.

Betaling via check eller konto 9211 4566959408

Pris kr. 4300.-. Hvis du har kursusbogen fratrækkes kr. 500.- af kursussen.

Maksimalt 21 deltagere på kurset.

Praktisk: Kurset er som eksternat og prisen inkluderer kursusmateriale/bog, brød, frokost og kaffe/te.

Der udleveres kursusmappe, bog og nåle den første dag.

(Kursusbog: Gunn Approach to the treatment of chronic pain" Intramuscular stimulation for myofascial pain of radiculopathic origin. Second edition, ISBN 0-443-05422-3.)

Martin Christensen og Torben Eriksen

Center for Fysioterapi & Træning,

Strandkærvej 20b 8700 Horsens, tel. 7564 0701

Mail: centerfys@stofanet.dk

PROacademy

Stor træningsbold – Terapi

Inden for fysioterapi har bolden været anvendt siden 1940'erne, men aldrig så bredt og til så mange forskellige målgrupper som i de senere år. På dette kursus fokuseres på brugen af bolden til rehabilitering, individuel træningsterapi eller træning på hold. Du får en masse nye ideer med hjem, som du kan bruge til dine patienter øjeblikkeligt. Kurset vil være en blanding af teoretiske oplæg og praktisk træning til forståelse for muligheder med og håndtering af bolden som progressivt terapiredskab.

Målgruppe: Fysioterapeuter, der anvender træning som terapeutisk redskab samt interesserer sig for stabilitetstræning.

Underviser: Fysioterapeut Pernille Springer

Pris: 1.395 kr. (inkl. frokost, kaffe/te og kursusmanual)

Tid og sted:

Søndag 7. oktober 2007, kl. 10-17, Slagelse

Kontakt os for mere information på telefon 4362 6243 eller info@proacademy.dk

www.proacademy.dk

PROacademy

Ultralydskursus - skulder

Du modtager et teoretisk kendskab til ultralydsscanning – apparatur, ultralydsfysik, artefakter, powerdoppler m.v.

Vi kigger på anvendelsesmulighederne af ultralydsscanning inden for fysioterapi. Regional anatomi med fokus på skulder gennemgås med ultralydsscanneren og vi laver „hands-on“ demonstrationer.

Dette er et kursus, hvor de praktiske færdigheder vægtes højest. Målsætningen er, at kursisterne skal blive fortrolig med de konkrete regionale undersøgelser.

Målgruppe: Fysioterapeuter, som ønsker indsigt i brug af ultralydsscanning til understøttelse for behandling.

Undervisere: Morten Skjoldager, fysioterapeut

Pris: 1.850 kr. (inkl. frokost, kaffe/te og kursusmanual)

Tid og sted:

Onsdag 21. november 2007, kl. 9-15, København

Kontakt os for mere information på telefon 4362 6243 eller info@proacademy.dk

www.proacademy.dk

PROacademy

Ultralydskursus - knæ

Du modtager et teoretisk kendskab til ultralydsscanning – apparatur, ultralydsfysik, artefakter, powerdoppler m.v.

Vi kigger på anvendelsesmulighederne af ultralydsscanning inden for fysioterapi. Regional anatomi med fokus på knæ gennemgås med ultralydsscanneren og vi laver „hands-on“ demonstrationer.

Dette er et kursus, hvor de praktiske færdigheder vægtes højest. Målsætningen er, at kursisterne skal blive fortrolig med de konkrete regionale undersøgelser.

Målgruppe: Fysioterapeuter, som ønsker indsigt i brug af ultralydsscanning til understøttelse for behandling.

Undervisere: Morten Skjoldager, fysioterapeut

Pris: 1.850 kr. (inkl. frokost, kaffe/te og kursusmanual)

Tid og sted:

Onsdag 10. oktober 2007, kl. 9-15, København

Kontakt os for mere information på telefon 4362 6243 eller info@proacademy.dk

www.proacademy.dk

PROacademy

NMT – Neuro Muscular Therapy

Smerteproblemer set i et andet lys!

NMT opnåede stor anerkendelse i Amerika i 1980'erne, da smerte blev identificeret som det svage led i moderne medicin. NMT er et koncept hvor man genopbygger total kropshomeostase gennem specifikke tests og hands-on teknikker der korrigerer posturale ubalancer, såsom lokal iskæmi og trigger points.

På dette 2-dags kursus vil deltagerne blive i stand til at screene og genkende de mest almindelige asymmetrier omkring Altas, Axis og kranie. Du vil også lære relevante korrektionsteknikker til genskabelse af balance i denne region.

Målgruppe: Kurset henvender sig til alle terapeuter der anvender manuelle behandlingsteknikker som en del af deres praksis.

Underviser: John D. Barrera, RMT, CNMT, MTI

Pris: 3.600 kr. (inkl. frokost, kaffe/te og kursusmanual)

Tid og sted:

21. til 22. september 2007, kl. 10-17 / 9-15, København

Kontakt os for mere information på telefon 4362 6243 eller info@proacademy.dk

www.proacademy.dk

Instruktør-uddannelse i Power Pilates systemtræning - med International certificering

AP sundhedscenter i Charlottenlund tilbyder for første gang en etårig uddannelse i Pilates fordelt på 12 weekender

Start 23.-25 november 2007 i AP sundhedscenter i Charlottenlund.

Undervisningen varetages af mastertrainer Juliana Afram, der er leder af Power Pilates i Tyskland og til dagligt underviser i sin egen Pilates- og Fysioterapiklinik i Hamborg.

Pris pr. weekend fra kr. 2.250.

En nærmere beskrivelse af uddannelsen finder du på www.apsund.dk - under pilates/nyhedsbrev.

Du kan også finde mere om power pilates på www.powerpilates.com

Information og tilmelding kan ske ved henvendelse til Fysioterapeut Lotte Roerup, telefon 4019 2518.

Power Pilates adskiller sig fra mange andre pilates systemer på det danske marked ved at tilbyde træning og uddannelse i integrativ system træning. Det vil sige træning hvor du lærer at bruge og integrere samtlige Pilates apparater. En uddannelse som Power Pilates instruktør giver dig en dybdegående forståelse for det unikke i det samlede Pilates system og hvordan du kan anvende Pilates i et genoptrænings perspektiv.

DANSK SELSKAB FOR SÅRHELING

Årsmøde: Sår hos cancerpatienter

Fredag den 16. og lørdag den 17. november 2007

Kursussted:

Hotel Nyborg Strand, Nyborg.

Mødeleder:

Professor i kirurgi dr. med. Finn Gottrup

Tilmelding:

skriftligt senest den 15. oktober 2007

Dansk Selskab for Sårheling
v/forretningsfører Niels Müller
Cypresvej 18, 3450 Allerød
Tlf.: 4817 7025 - Fax: 4817 7065

Telefontid:

mandag - fredag kl. 11:00 - kl. 13:00

E-mail: dsfs@mail.tele.dk

Pris inkl. middag og overnatning i dobbeltværelse:

medlemmer kr. 1.900,00
ikke medlemmer kr. 2.175,00
tillæg for enkeltværelse kr. 350,00

Fuldt program:

www.dsfs.org under kalender.

Deadlines for 2007

Blad nr.	deadline	Udkommer
18	04.10	19. oktober
19/20	01.11	16. november
21	15.11	30. november
22	29.11	14. december

Danmarks
Pædagogiske
Universitetsskole
School of Education
University of Aarhus

MASTER-
UDDANNELSE
FORÅR 2008

Masteruddannelser - studiestart februar 2008:

- Master i voksenuddannelse
- Masteruddannelsen som fleksibelt forløb
- Enkeltmoduler

Informationsmøder:

Århus 2. oktober

København 4. oktober

Mere information:
www.dpu.dk/master

PRAKSISCERTIFIKAT 2007

Datoer for kurserne kan findes på hjemmesiden.
Stadig ledige pladser over hele landet
Se www.fysio.dk/praksis privat

Correction academy

Effektive MET teknikker til columna og pelvis

Hypertoniske og kontrakte muskler kan fremkalde fejlstillinger i axiale led (intervertebralled og sacroiliacaled) samt bevægelseshæmninger, segmentær dysfunktion og smerter.

Ved at benytte specifik post-isometrisk udspænding (muscle energy techniques) af disse muskler kan man normalisere/justere fejlstillinger og bevægelseshæmninger og dermed ophæve segmentær dysfunktion samt få smerter til at svinde. De vil være relevante cases der behandles i klinikken.

Tid/Sted (2 dages kursus)

Lørdag d. 03.11.07 kl. 9-17

Søndag d. 04.11.07 kl. 9-17, Fysioterapeutskolen i København

Undervisere: Anders Falck, fysioterapeut, har studeret 5 år på det internationale osteopat akademi.
Søren Poulsen, fysioterapeut, har studeret 5 år på det internationale osteopat akademi.

Deltagerantal: 25

Pris: 3.200 kr. (prisen er incl. frokost, kaffe/the og kompendium.)

Tilmelding: Online booking på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk klik på manuelle moduler for fysioterapeuter og derefter på online booking.
Beløbet skal indb. på reg. 6610 kontonr. 0002505663.

Ved yderligere spørgsmål: Uffe Stadager, 20 72 23 26

Læs mere om vores kurser på www.correctionacademy.dk

Correction academy

Effektive organ teknikker

Nedsat mobilitet af organernes fascier og ligamenter i forhold til bevægeapparatet er en hyppig overset årsag til symptomer i ryggen hos vores patienter. For at genoprette normal funktion i det muskulo-skeletale system, er det yderst nødvendigt at kende nogle basale teknikker til at frigøre og mobilisere fascierne og ligamenterne der ligger omkring organerne.

Organerne har direkte mekanisk relation til det muskulo-skeletale system ved fascier og ligamenter. Hvis disse strukturer er forkortede/adhærente kan de give smerter og funktionsforstyrrelser i bevægeapparatet (kendt som refereret smerte). Derfor er det vigtigt at kunne identificere nedsat mobilitet i disse strukturer.

Tid/Sted (2 dages kursus)

Lørdag d. 24.11.07 kl. 9-17

Søndag d. 25.11.07 kl. 9-17, Fysioterapeutskolen i København

Deltagerantal: 25

Undervisere: Uffe Stadager, osteopat D.O.

Jesper Bergstrøm, fysioterapeut, osteopat stud.

Pris: 1.600 kr. (prisen er incl. frokost, kaffe/the og kompendium.)

Tilmelding: Online booking på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk klik på moduler for fysioterapeuter og derefter på online booking.
Beløbet skal indb. på reg. 6610 kontonr. 0002505663

Ved yderligere spørgsmål: Uffe Stadager, 20 72 23 26

Læs mere om vores kurser på www.correctionacademy.dk

Correction academy

Effektiv led-manipulation til thorakalcolumna og ribben

Simple og effektive undersøgelser og led-manipulationer til thorakalcolumna og ribben. Der vil være cases i intrascapulære spændinger, scoliose, facetsyndrom, låsninger af ribben, vejrtræknings problemer, skævheder, hold i ryggen. Teknikkerne kan bruges med det samme.

Kurset er idrætsrelevant og relevant ved behandling af rygpatienter.

Tid/Sted (1 dages kursus)

Lørdag d. 27.10.07 kl. 9-17, Fysioterapeutskolen i Århus eller

Søndag d. 28.10.07 kl. 9-17, Fysioterapeutskolen i København

Deltagerantal: 25

Undervisere: Uffe Stadager, osteopat D.O.

Jesper Bergstrøm, fysioterapeut, osteopat stud.

Pris: 1.600 kr. (prisen er incl. frokost, kaffe/the og kompendium.)

Tilmelding: Online booking på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk klik på moduler for fysioterapeuter og derefter på online booking.
Beløbet skal indb. på reg. 6610 kontonr. 0002505663

Ved yderligere spørgsmål: Uffe Stadager, 20 72 23 26

Læs mere om vores kurser på www.correctionacademy.dk

Correction academy

Effektiv led-manipulation til cervikalcolumna og ct-overgangen

Simple og effektive undersøgelser og led-manipulationer til cervikalcolumna og ct overgangen. Der vil være cases i hold i nakken, neurologiske symptomer i overekstremiteten, skævheder, "pukkel i nakken", hovedpine, svimmelhed, samt kroniske spændinger i nakken. Teknikkerne kan bruges med det samme. Kurset er idrætsrelevant og relevant ved behandling af nakkepatienter.

Tid/Sted (1 dages kursus)

Lørdag d. 17.11.07 kl. 9-17, Fysioterapeutskolen i Århus eller

Søndag d. 18.11.07 kl. 9-17, Fysioterapeutskolen i København

Deltagerantal: 25

Undervisere: Uffe Stadager, osteopat D.O.

Jesper Bergstrøm, fysioterapeut, osteopat stud.

Pris: 1.600 kr. (prisen er incl. frokost, kaffe/the og kompendium.)

Tilmelding: Online booking på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk klik på moduler for fysioterapeuter og derefter på online booking.
Beløbet skal indb. på reg. 6610 kontonr. 0002505663

Ved yderligere spørgsmål: Uffe Stadager, 20 72 23 26

Læs mere om vores kurser på www.correctionacademy.dk

JOB

Nyt job

Et medlem af DF må kun tage ansættelse i en månedslønnet stilling som fysioterapeut såfremt stillingsvilkårene er godkendt af DF. Hvis der er indgået overenskomst med DF om ansættelsesvilkår, må et medlem ikke tage ansættelse på vilkår, der er dårligere end overenskomstens.

Privat ansættelse

Alle, der ansættes mere end 8 timer om ugen skal have kontrakt med aftale om bl.a. løn. For indlejere skal der aftales provision m.v. Standardkontrakter til praksisområdet rekvireres på tlf.: 3341 4655 Ditte Aggerholm, mail: da@fysio.dk Kontrakter kan downloades på www.fysio.dk/praksis og privat

Amter/kommuner

Løntillæg skal forhandles ved ansættelsen. Sig ikke din nuværende stilling op, før du har et tilsagn om lønnen i den nye stilling. Yderligere oplysninger om løn- og ansættelsesvilkår fås hos tillidsrepræsentanten eller på www.fysio.dk

Udlandet

Hvis du søger oplysninger om arbejde i udlandet, kontakt Henriette L. Sørensen på tlf.: 33414654, mail: hls@fysio.dk

REGION HOVEDSTADEN

Hellerup Klinik for Fysioterapi
Fysioterapeutvikar
side 44

AP klinik, Charlottenlund
Fysioterapeut
side 44

Centerbørnehaven Borgervænget
Barselsvikar
side 45

Københavns Kommune
Børnefysioterapeut
side 46

REGION SJÆLLAND

Klinik i Ringsted
Vikariat
side 43

Klinik i Borup
Fysioterapeut søges
side 44

Ishøj Fysioterapi
Indlejer under 30 timer søges
side 44

REGION MIDTJYLLAND

Klinik med træningscenter, sydlige Århus
Fast vikar
side 44

Tale & Høre Institutet, Risskov
Fysioterapeut
side 45

REGION SYDDANMARK

Fredericia Kommune
Fysioterapeut eller ergoterapeut
side 43

Center for sundhed og træning, Middelfart
Overfysioterapeut
side 45

Fredericia og Kolding Sygehuse
Fysioterapeut
side 46

REGION NORDJYLLAND

Midtbyens Fysioterapi
Barselsvikar
side 43

GRØNLAND

Dronning Ingrid's Hospital, Nuuk
Fysioterapeut
side 43

KLINIK TIL SALG/LEJE

Klinik til salg Nørrebro
side 42

Så kalder Sydhavsøerne
side 44

Klinik i Nordsjælland
side 44

■ KLINIK TIL SALG PÅ NØRREBRO

Større klinik på Nørrebro i København ønskes solgt.

8 ydernumre under 30 timer, 1 over 30 timer til 450m2 stor moderne klinik med træningsfaciliteter.

Billetmærke 904

BILLETMÆRKE

Billetmærkeannoncer skal sendes til Danske Fysioterapeuter, Jonna Søgaard Harup, Nørrevoldgade 90, 1358 København K, som vil viderefremde alle henvendelser. Udtalelser om klinikken (billetmærke) kan ikke fås af Jonna Søgaard Harup.

Dokument nr. 11-04-07 af Jonna Søgaard Harup til 14-08

FREDERICIAKOMMUNE

Fysioterapeut eller ergoterapeut hjælpemiddelafsnittet

Vi søger en ergoterapeut eller fysioterapeut 37 timer pr. uge til sagsbehandling af hjælpemidler og boligændringer. Tiltrædelse pr. 1. december 2007 eller snarest muligt derefter.

Vores terapeuter servicerer hele kommunen i forhold til hjælpemidler, boligændringer og arbejdsbeskrivelser.

Vi forventer at du har kompetencer inden for personforflytnings-teknik, siddestillingsområdet, og evt. indretning af handicapbiler.

Yderligere oplysninger

Ved leder af Hjelpe-middelafsnittet Mette Thidemann, tlf. 7210 7305 eller fysioterapeut og tillidsrepræsentant Anita Rasmussen, tlf. 7211 3380 - bedst ml. kl. 8.30 - 9.00 eller kl. 12.00 - 13.00.

Løn og ansættelsesforhold

I henhold til gældende overenskomst.

Ansøgning

Sendes til: Social & Sundhed, Ledelsessekretariatet, Rådhuset, Gothersgade, 7000 Fredericia. Ansættelsessamtaler forventes afholdt 23. og 24. oktober 2007.

Ansøgningsfrist: 11. oktober 2007 kl. 12.00.

Se fuldt stillingsopslag på:
www.fredericiakommune.dk

Vikar på klinik i Ringsted

Fra 1. oktober eller snarest muligt er der en fuldtidsstilling ledig et år. Mulighed for fast stilling efterfølgende.

Du må gerne have følgende interesse eller kompetenceområder.

- Genoptræning med Norsk Sekvens og MTT udstyr.
- Manuelt terapi
- Løbe og ganganalyser
- Indlæg
- Sundhedsordninger for virksomheder.

Køgevejens Fysioterapi. Ringsted
Kontakt: akselbo@post4.tele.dk

Midtbyens Fysioterapi søger barselsvikar

Fra 1. november søges barselsvikar til klinik u./30 timer.

Vi ønsker/forventer

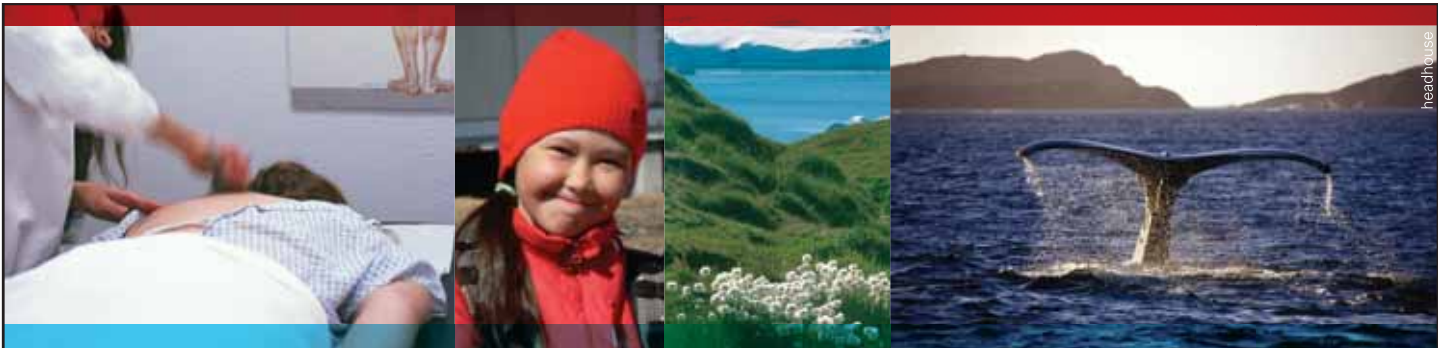
- en god kollega
- engagement og virkelyst
- bred erfaring med behandling med udgangspunkt i McKenzie-konceptet
- genoptræning.

Er du den rette, kan der evt. forventes fortsat ansættelse.

Skriftlig ansøgning sendes til:

Midtbyens Fysioterapi,
Ny Banegårdsgade 7-9, 9700 Brønderslev.

Kontakt/yderligere information: tlf. 9883 1100 - Sonja K. Pedersen

headhouse

Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk søger fysioterapeut til nyoprettet stilling på Psykiatrisk Afdeling

Er du god til forandringer? Trænger du til, at der nogen gange sker noget nyt? Har du nogensinde tænkt på, hvordan det må være at flytte et sted hen, hvor alting på én gang er genkendeligt og helt anderledes?

På Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk kan vi tilbyde dig spændende faglige udfordringer, mulighed for videreuddannelse og masser af enestående naturoplevelser, som du ikke kan finde noget andet sted i verden - også på det område er Grønland helt unikt.

Jobbet er udfordrende, men også både spændende og givende. Og vi lover dig, at du vil opleve, at du hver eneste dag er med til at gøre en forskel - sammen med den tværfaglige gruppe, som udgør dine nærmeste kolleger.

Vi arbejder ud fra en miljøterapeutisk tænkning, som du kan læse mere om i stillingsbeskrivelsen på www.nextjobgreenland.gl, hvor din evt. partner også kan danne sig et indtryk af job- og karrieremuligheder i Grønland.

Dronning Ingrid's Hospital er Grønlands landshospital, og psykiatrisk afdeling har således både lokalhospitalsfunktion for Nuuk og landshospitalsfunktion for Grønland. Afdelingen varetager behandlingsansvaret for såvel børne-, ungdoms- som voksenpsykiatri. Afdelingen har et dagafsnit med 7 pladser og et døgnafsnit med 12 senge; tre senge er beregnet til ungdomspsykiatriske patienter, tre senge er i et skærmet afsnit og de resterende senge er til voksenpsykiatriske patienter. Der er ambulatorium, distriktspsykiatri for Nuuk og psykiatrisk konsulentfunktion til kystens sygehuse med telepsykiatri.

Dronning Ingrid's Hospital

Hellerup Klinik for Fysioterapi

søger hurtigst muligt fysioterapeut i vikarstilling ca. 15 timer ugentligt.

Fleksible arbejdstider og god mulighed for forlængelse/udvidelse af timetal. Vi er 4 fysioterapeuter og 1 sekretær, som arbejder i lyse, veludstyrede lokaler med fokus på træningsorienteret fysioterapi.

Vi søger en glad, humoristisk, fagligt orienteret fysioterapeut med erfaring/lyst til uddannelse indenfor McKenzie-terapi og anden træningsterapi.

Skriftlig ansøgning til:

Hellerup Klinik for Fysioterapi
Carolinevej 5
2900 Hellerup

Fysioterapeut til mobil behandling

AP Fysioterapi søger stabil og fleksibel fysioterapeut til at varetage mobil virksomhedsbehandling samt hjemmebehandlinger.

Stillingen er på ca. 30 timer pr. uge, med opstart snarest muligt.

Du indgår i et stort team, og der vil på sigt være mulighed for flere timer, og derved også for tid på klinikken.

Det er en forudsætning, at du har bil.

Ved interesse eller for yderligere information kontakt.

AP Fysioterapi
Jægersborg alle 47
2920 Charlottenlund
Katja Alex Petersen, tlf. 26 80 37 12

Klinik med træningscenter i det sydlige Århus søger snarest fysioterapeut

til genoptræningsplaner og som fast vikar til eftermiddagstimer.

Kompetencer indenfor Pilates, idrætsfysioterapi, ældre ? - etc. er velkomne.

Aflønningsform og timeantal aftaler vi.

Ring og hør nærmere:

Karen Christensen,
Rundhøj Fysioterapi
Rundhøj Allé 147, 8270 Højbjerg.
Tlf. 86 14 90 89 eller 23 69 21 39
Mail: Rundhoj_fys@hotmail.com

Klinik i Borup, HT- området

Fysioterapeut søges hurtigst muligt, indlejer på provision til et yderr. u/ 30 t.

Engageret, selvstændig fys, som vil være med til at udvikle klinikken. Klinikken ligger i lægehus, overfor station - tilhørende i Region Sjælland. Vi er 2 fysioterapeuter, har lukkede behandlingsrum og træningsfaciliteter.

Arbejdstid efter aftale, incl. hjemmebehandling og 2 dage/aften til ca. kl. 19.

Ansøgning sendes til:

Borup fysioterapi v/Eva Borch, Hovedgaden 16, 4140 Borup
 For yderligere oplysning kontakt
 Eva Borch på tlf: 5752 2323, mobil 2176 2335

■ SÅ KALDER SYDHAVS ØERNE

Klinik med 2 ydenumre o/30 tmer ønskes solgt. Begge yder numre er åbne. Klinikken ligger i et mindre bysamfund, men er godt indarbejdet.

Ønsker du en selvstændig arbejdsplads er muligheden her. Er det noget for dig, så ring,
 KOFOED FYS-KONSULT
 Tlf. 98 84 43 31 - 3124 8811

Kofoed
 Fys-Konsult

■ KLINIK I NORDSJÆLLAND

Halvdel af klinik til salg i Nordsjælland.

Billetmærke 905

BEHANDLING MED HJERNE, HJERTE OG HÅND
 CURATIO COM CEREBRUM, CORDIS ET MANUS

Indlejer under 30 timer søges snarest.

Vi er en klinik, der værdsætter fleksibilitet, faglig udvikling og godt humør.

Søger du en arbejdsplads med en klar vision, fleksible arbejdstider og et team af unge energiske fysioterapeuter, massør og kostvejleder. Drømmer du om eget behandlingslokale og en effektiv sekretær, der klarer det meste af papirarbejdet.

Ønsker du centralt beliggende arbejdsplads med let adgang til offentlig transport.

Vi forventer din tilgang til fysioterapi er biopsykosocial, og at du har eller vil tage eksamen indenfor mindst 1 af koncepterne MT, MDT, FFI eller Osteopati.

Du skal kunne bidrage med at udvikle vores klinik indenfor holdtræning og smertebehandling.

Vi forventer, du er super engageret i fysioterapi og kan se værdien i at samarbejde på tværs af koncepter og med andre faggrupper. Du skal kunne tilslutte dig vores værdier om gensidighed, troværdighed og faglighed overfor patienter, læger og kollegaer.

Send os en skriftlig ansøgning inden 25/9-07

Spørgsmål om stillingen kan rettes til Jannich Thomsen eller Jesper Ottosen, hverdage ml. kl. 08:00 – 14:00 på tlf. 43 54 21 61 eller aften/weekend på tlf. 28 14 65 65

Ishøj Fysioterapi / Vejlebrovej 42 st. / 2635 Ishøj / fysteam.dk

Job

midt
 regionmidtjylland

Region Midtjylland har som sin største opgave at drive hospitaler og sociale og psykiatriske tilbud, samt regional udvikling. Regionen har et bruttobudget på 20,7 mia. kr. og ca. 25.000 ansatte.

Fysioterapeut i Småbørnsafdelingen, Risskov v. Tale & Høre Institut, Region Midtjylland

Ved Tale & Høre Institut, Region Midtjylland, er et 23 timers barselsvikariat som fysioterapeut ledig til besættelse i perioden 15. november til 1. september 2008 med mulighed for forlængelse.

Tale & Høre Institut

er en institution, der varetager undervisning, vejledning og rådgivning til børn og voksne med sproglaterede vanskeligheder.

På Tale & Høre Institut er der 3 fysioterapeuter, som indgår i tværfaglige teams bestående af logopæder, psykologer og socialrådgiver.

Det fysioterapeutiske arbejde består fortrinsvis i undersøgelse, behandling og vejledning af småbørn i alderen 3 - 6 år med tale-sprog-vanskeligheder.

Vi ønsker

en person, der kan arbejde selvstændigt, er udadvendt og trives i et pædagogisk og tværfagligt miljø. Kendskab til Movement ABC og kognitiv motorisk læring vil være en fordel.

Vi tilbyder

en spændende og fagligt udfordrende arbejdsplads med afvekslende og selvstændige arbejdsopgaver med gode muligheder for faglig sparring.

Løn og ansættelsesforhold i henhold til gældende overenskomst.

Yderligere oplysninger

om stillingen fås ved henvendelse til afdelingsleder Henriette Riskær, tlf. 8938 3018 eller til fysioterapeut Else Marie Pilgaard tlf. 8938 3054.

Ansøgningsfrist

Torsdag den 1. oktober 2007 kl. 12.
 Ansættelsessamtaler forventes afholdt fredag d. 5. oktober 2007.

Ansøgning, vedlagt relevant dokumentation for uddannelse m. v., sendes til

Tale & Høre Institut
 Tjørnevej 6
 8240 Risskov

Se stillingsopslag på www.regionmidtjylland.dk

Barselsvikar til Centerbørnehaven Borgervænget

Vikariatet er på 37 timer ugentligt i perioden fra den 1. december 2007 til den 1. august 2008.

Børnehaven er en selvejende institution under Spastikerforeningen for 30 børn i alderen 0-7 år med motoriske funktionsnedsættelser.

På vores arbejdsplads er der et tæt tværfagligt samarbejde mellem mange forskellige faggrupper. Du vil komme til at arbejde i tværfaglige teams omkring det enkelte barn sammen med pædagoger, talepædagoger og ergoterapeuter.

Vi er 5 fysioterapeuter og 2 ergoterapeuter, der behandler børnene og arbejder på at gøre dem så selvhjulpne og aktive som muligt. Du vil hos os komme til at arbejde intensivt med børnene i et langt træningsforløb. Der er et tæt samarbejde med læger og bandagister i forhold til nye behandlingstiltag. Vi afprøver og tilpasser hjælpemidler og giver råd og vejledning til forældre og personale omkring træning og forflytninger.

Vi lægger vægt på erfaring indenfor børnebehandling og evne til at formidle faglige viden mundtligt og skriftligt til forældre, pædagoger og kommunale myndigheder.

Børnehaven samarbejder og deler gode lokaler og træningsfaciliteter med Børneneurologisk Behandlingsklinik, der er et ambulatorium under Hvidovre Hospital.

Løn efter overenskomst.

Ansøgningsfrist den 2. oktober 2007.

Samtaler finder sted mandag den 8. oktober

Du er velkommen til at ringe til Iben Hurup på tlf. 39 25 20 46 for yderligere oplysninger.

Ansøgningen stiles til
Centerbørnehaven Borgervænget 11
2100 København
Att. : Overfysioterapeut Iben Hurup

Center for sundhed og træning, Middelfart

Centret ejes af GIGTFORENINGEN, og er et specialcenter til rehabilitering/genoptræning af patienter med gig- og rygsygdomme.

Overfysioterapeut

Søger overfysioterapeut på fuld tid med tiltrædelse d. 1.12.2007.

Du skal være daglig leder af fysioterapien med 3 fysioterapeuter og 1 sygehjælper. Din primære arbejdsopgave er at være faglig inspirator/supervisor og stå for kvalitetsudvikling/forskning, og der vil indgå 10-12 timer/uge med behandling.

Vi kan tilbyde:

- et spændende job med mange udviklingsmuligheder
- et sted med godt arbejdsklima og engagerede medarbejdere
- et sted som stiler efter høj standard i både behandling og service
- praktiksted for fysioterapeutstuderende på 5. og 6. semester
- løn og ansættelsesvilkår efter gældende overenskomst, samt forhandling af tillæg i henhold til kvalifikationer.

Vi forventer, at du:

- har indgående kendskab til reumatologi med flere års klinisk erfaring
- følger med i den nyeste forskning og er god til at formidle det videre
- har erfaring med forskning og videnskabsteori på højere niveau
- har gode samarbejdsevner, er fleksibel og engageret i dit arbejde

Ansættelsessamtaler: foregår i uge 43

Nærmere oplysninger om stillingen fås på tlf. 63401645 (bedst 12-13) til overfysioterapeut Jens Ole Rasmussen.

Ansøgning stiles til centerchef Alice Viby, Center for sundhed og træning, Adlerhusvej 28, 5500 Middelfart **senest fredag d. 12. oktober 2007.**

Fysioterapeut

www.regionssyddanmark.dk

Fysioterapeut til Psykiatrisk afdeling på Fredericia og Kolding Sygehuse

Vi ønsker en fastansat fysioterapeut på fuld tid

- der er moden og gerne med psykiatrisk erfaring
- der kan samarbejde tværfagligt
- der har lyst til faglig udvikling

Vi tilbyder

- gode og dygtige kolleger i terapiafsnittet
- velfungerende samarbejde med 4 fystp., 5 ergotp og studerende
- mulighed for faglig udvikling og supervision
- individuel og gruppebehandling indenfor voksenpsykiatrien inspireret bl.a. af BAT og norsk psykomotorisk fysioterapi
- grundig introduktion og tiltrædelse 1. december 2007

Du er velkommen til at ringe til terapileder Sonja Hansen tlf. 7636 2520 eller fysioterapeuterne lokal 2525 eller 2524 for flere oplysninger.

Løn- og ansættelsesvilkår

efter overenskomst mellem Danske Regioner og Danske Fysioterapeuter. Lønnen fastsættes med udgangspunkt i løntrin 4. Stillingen er omfattet af Ny Løn.

Ansøgning sendes til Fredericia og Kolding Sygehuse, Skovvangen 2-8, 6000 Kolding, Psykiatrisk afdeling att.: Terapileder Sonja Hansen, senest den 8. oktober 2007. Ansættelsesamtaler afholdes den 30. oktober 2007.

Fredericia og Kolding Sygehuse

Skovvangen 2-8 . 6000 Kolding

Region Syddanmark

BØRNEFYSIOTERAPEUT

Fysio- og Ergoterapienheden

Spændende job for børnefysioterapeuter

Vi har terapeuter, der går på efterløn og kan derfor tilbyde stillinger på 35 og 30 - 37 timer ugentligt med ansættelse fra 1. december 2007. Desuden har vi et ledigt barselsvikariat på 28 timer, som gerne må tiltræde snarest i Fysio - og Ergoterapienheden.

Dit arbejdssted vil være på en af vore specialskoler i Københavns Kommune. Specialskolerne modtager elever (6 - 18 år) med multiple funktionsnedsættelser, autisme, fysisk og psykisk udviklingshæmning. En enkelt af skolerne modtager døve/hørehæmmede elever. Eleverne modtager undervisning, behandling, rådgivning og vejledning på skolerne.

Kan du lide

- at arbejde med handicappede børn
- at arbejde med andre faggrupper
- at arbejde selvstændigt og være fleksibel i forhold til opgaveløsningen.

Fysio - og Ergoterapienheden tilbyder

- Fysio - og Ergoterapienheden er en specialenhed under Børne - og Ungdomsforvaltning, hvor man har samlet de 22 ergo - og fysioterapeuter, som arbejder med børn på Københavns Kommunes specialskoler og i Den Ambulante Børnefysioterapi
- terapeuterne foretager observationer, screeninger, undersøgelser, udarbejder øvelsesprogram m.v.
- terapeuterne tilbyder behandling, rådgivning og vejledning og er i dialog med forældre/personale
- der er samarbejdsmuligheder med de ergo - og fysioterapeuter, der er tilknyttet 12 forskellige institutioner.
- der samarbejdes tæt med de terapeuter, der arbejder på arbejdsstedet.

Københavns Kommune ser mangfoldighed som en ressource og værdsætter, at medarbejderne hver især bidrager med deres særlige baggrund, personlighed og evner.

Løn - og ansættelsesforhold

Stillingerne er normeret til ovenstående antal timer.
Løn iht. gældende overenskomst.

Tiltrædelse

Barselsvikariatet er snarest og for de øvrige stillinger vil det være pr. 1. december 2007.

Få mere information om stillingen

Du er meget velkommen til at kontakte
Ledende terapeut Tove Lundgaard, tlf. 3366 4159.
Fysioterapeut Helle Maegaard Knudsen 2725 1833.
Fysioterapeut Ib Reinholdt 2725 1838.

Ansøgningsfrist

5. oktober 2007 med morgenposten.
Ansættelsessamtaler forventes afholdt i uge 43.

Send din ansøgning med relevant dokumentation inkl. eksamensbevis og autorisation til:
Børne - og Ungdomsforvaltningen
Støtte, Rådgivning og Sundhed
Fysio - og Ergoterapienheden
Islands Brygge 37, I
2300 København S
Att.: Ledende terapeut Tove Lundgaard

www.kk.dk/job

KØBENHAVNS KOMMUNE
Børne- og Ungdomsforvaltningen

BIOFREEZE®

SMERTESTILLENDENDE GEL Med ILEX

Professionelle behandlere har placeret Biofreeze® på førstepladsen blandt helseprodukter i USA gennem mere end 10 år.

BIOFREEZE® MED ILEX anbefales og benyttes af professionelle behandlere som et fornuftigt valg når det gælder en hurtigvirkende smertestillende- og kølende gel!

Hvordan virker Biofreeze® med Ilex - "Den kolde metode"?

Biofreeze® lindrer smerter hurtigt ved hjælp af koldterapi. Ved afkøling af musklerne bliver der transporteret extra blod til vævet. På den måde bortledes væske og affaldsstoffer hurtigt og nemt. Smerten aftager straks derefter, fordi der ikke længere udøves tryk på musklernes nervespidser. Dette er den eneste metode til hurtigt, at få blodomløbet igang igen. Tænk blot på kolde omslag, som foreskrives ved en alvorlig skade.

Hvornår hjælper Biofreeze® med Ilex?

Biofreeze® kan lindre smerter hos patienter og sportsudøvere, der ofte lider af lændesmerter, skulder- og nakkesmerter, smerter i knæ og hofter, samt smertende ankelled, albue- og håndled. Endvidere kan Biofreeze® lindre smerterne i knæhaser og knæets muskler. Desuden kan Biofreeze® lindre smerter, der er opstået som følge af læsioner, seneskedehindebetændelse, muskelkrampe, hårde muskler, forstrækninger og forstuvninger. Biofreeze® kan også hjælpe på nakke- og rygsmerte, samt smerter i albue, hofter, knæ og ankler, samt ledsmerter.

Hvad er Biofreeze® med Ilex?

Biofreeze® med Ilex er en hurtigvirkende kølende smertelindrer, baseret på 100% naturlig mentol; et alsidigt og unikt middel til udvendig brug.

Biofreeze® anbefales blandt andet til smertende muskler og led, og ved sportsskader.

Biofreeze® indeholder ikke voks, olie, aloe, petroleum eller hormoner. Biofreeze® er ikke testet på dyr, den fedter ikke, giver ingen pletter, og lugten af mentol forsvinder hurtigt.

Biofreeze er CE mærket som medical device

Ring og hør nærmere om introduktionstilbud og yderligere information:

**Mariann Skovsgaard
Agentur**

www.biofreeze.dk

Tlf.: 8654 0058

Brugsanvisning:

Biofreeze® er egnet til voksne og børn over 2 år. Biofreeze® er udelukkende til udvendig brug.

Anbefalet brug 3-4 gange dagligt. Massér Biofreeze® let på og omkring de ømme muskler. Ved ledsmerter indsmøres hele området.

Hvis smidigheden er formindsket som følge af en skade eller leddegigt, bør man massere på og omkring leddet, og fortsætte med øvelser. Biofreeze® lindrer smerter i løbet af få minutter. Efter 2 til 3 behandlinger opnås en maksimal effekt.

Hvis der bruges tape, forbindinger eller støttebind, bør disse ikke være lufttætte. Brug altid materialer, som huden kan ånde igennem, ved behandlingen af smertende steder.

Undgå kontakt med øjne og slimhinder. Må ikke smøres på sår, beskadiget- eller irriteret hud, og brug ikke produktet, hvis det fremkalder voldsom irritation.

Hvad siger behandleren om Biofreeze® med Ilex?

Fysiurgisk massør Kirsten Dreyer fra Klinikken ved Åen i Århus bruger Biofreeze® som effektivt middel i behandlingen af sine klienter.

Kirsten Dreyer lærte Biofreeze® at kende gennem sit tidligere arbejde i en kiropraktisk klinik, og bruger det nu som det foretrukne køleprodukt ved behandling af sine klienter, og når hun er ude som firmamassør. "Jeg anvender Biofreeze® både i selve massagebe-

handlingen, og som afsluttende påsmøring på problemområdet, da min erfaring er, at Biofreeze® synes at virke fremmende på behandlingsprocessen.

Biofreeze® anvender jeg både ved akutte skader, men også ved mere kroniske smerter i muskler og led, da det virker smertedæmpende. Jeg har også virkelig positiv erfaring med at bruge det på områder med lettere inflammation så som "skin-

nebensbetændelse" og brugte det selv, da jeg havde en betændt slimsæk på albuen, hvor hævelsen og rødmen forsvandt totalt.

Jeg anbefaler mine klienter at købe Biofreeze®, så de kan fortsætte behandlingen hjemme og får mange tilbagemeldinger om gode resultater."

For hver rulle 45m Thera-Band® elastik du bestiller i september, vedlægger vi GRATIS 1 eksemplar af Politikens bog om træning med elastik.

(Bogen kan naturligvis også bestilles separat!)

Politikens bog om træning med elastik

Politikens bog om træning med elastik er en bog for alle, der vil i gang med effektiv og sjov muskel- og konditionstræning derhjemme. Elastikken er et sikkert træningsredskab, som udfordrer musklernes styrke og udholdenhed samt kroppens balanceevne på en anderledes og mere dybdegående måde end træning i fitnessmaskiner.

Med bogen følger et styk 2,5 m Thera-Band® elastik, og man kan således straks gå i gang med bogens øvelser, der er grundigt forklaret og illustreret med mere end 140 trin for trin-fotos.

NYHED

Fra bogens indhold:

- Brug elastikken rigtigt
- Øvelser til ben og baller
- Øvelser til mave og ryg
- Øvelser til arme og skuldre
- Træningsprogrammer til alle niveauer
- Opvarmning, konditionstræning og strækøvelser

